

SNPJ OB SVOJI ENAJSTI REDNI KONVENCIJI

PODPORNA ORGANIZACIJA, KI JE RAZUMELA SVOJE NALOGE

Razkoli na unijskem in političnem polju povečavajo odgovornost delegacije

Problemi, ki niso malenkost. — Sejanje delavske zavesti največja zasluga SNPJ

V PONDELJEK 17. maja se snidejo v Clevelandu zastopniki Slovenske narodne podporne jednote, da razpravljajo in sklepajo o problemih svoje organizacije, ki posebno v teh časih niso malenkostni. Krizo je srečno prebrodila, toda ikodi vsled nje se ni mogla ogniti, kakor se ji ni nobena druga organizacija. Kriza je dala vsem težke nauke, iz katerih se lahko veliko naučimo splošnosti v dobro.

Delegati SNPJ imajo že od početka svoje organizacije tudi velike naloge. Ena glavnih svojatev te jednote je bilo njeno razumevanje za socialna vprašanja. Njeno članstvo se je zmerom zavedalo, da zgolj podporna organizacija sama na sebi ni rešitev delavskega razreda, lahko pa mu je v zelo izdatno in tudi v DVOJNO pomoč: v slučajih nesreč in boleznih, in prav tako na INDUSTRIALNEM BOJIŠČU!

Baš na tem slednjem polju je bila SNPJ med Jugoslovani v Ameriki pionirska organizacija. Posegla je v boje tako ognjevit, kakor so posegale unije in delavske politične stranke.

Tako je SNPJ delala nad tri desetletja in njeni člani so lahko upravičeno ponosni na zgodovino svoje SNPJ, katera ima na polju podpornih organizacij z ozirom na delavsko gibanje jako redke primere.

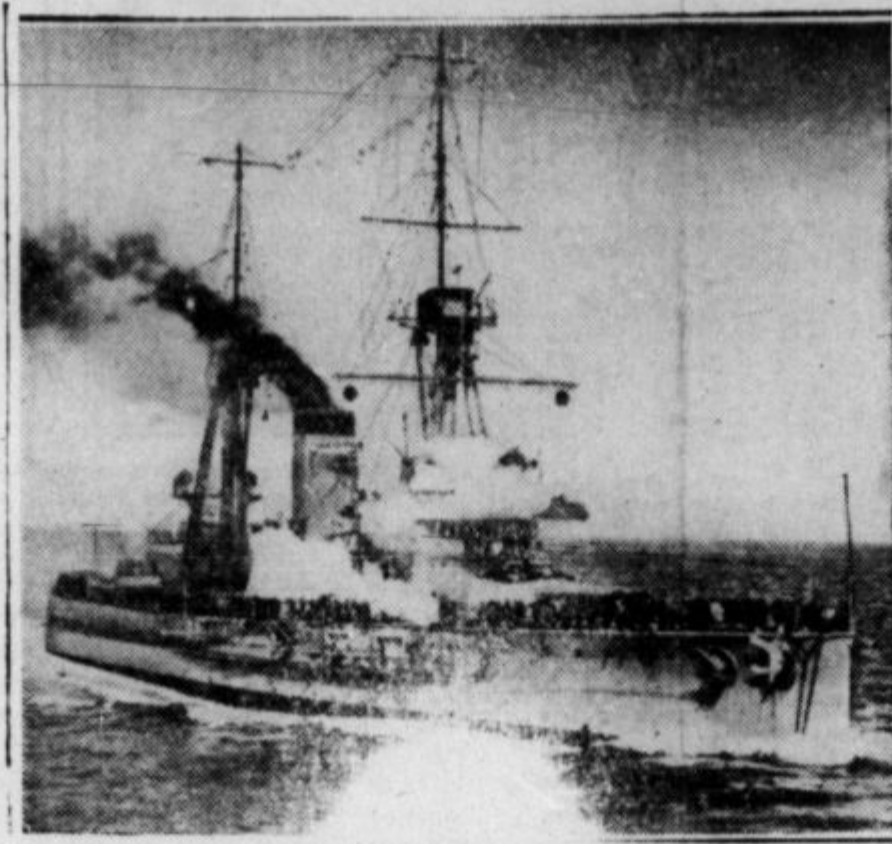
V dobrih treh desetletjih, od kar obstoji SNPJ, se je v tej zgradili, izginjajo v grobove ali pa v utrujenost drug za drugim. Njihova mesta zavzema v Ameriki rojena slovenska generacija, ki ima v življenju popolnoma drugačne izkušnje, v kolikor jih ima. Ampak njena naloga je, da z delom svojih prednikov nadaljuje. Dolžnost onih, ki so pomagali SNPJ temelje, je, da stoji tej svoji mladini ob strani z nauki in z delom.

Ko so pričeli širiti pod okriljem SNPJ delavsko zavest njeni prvi pionirji, je bila naloga veliko težavnejša, kakor pa danes. Zdaj je delavsko gibanje kljub razkosanosti razmeroma veliko jače in bolj upoštevano in socialni problemi boljše umeni, kakor pred desetletji, ko je nastala SNPJ. Mi smo uverjeni, da bo delegacija v Clevelandu v polni meri vršila svojo dolžnost ne samo na zavarovalniškem polju, ampak tudi na podlagi tradicij, ki dajejo SNPJ zasluženih sloves. Ničez izmed delegatov in glavnih odbornikov, ki je iskren nalogam svoje organizacije, ne bo storil ničesar, kar bi jo potisnilo na bregove brezbriznosti in duševne praznote.

"Proletarec" ima z SNPJ več kot zgolj sentimentalne vezi. Že dve konvenciji sta mu dale priznanje — priznanje v času, ko je stal prav v prednjih vrstah na braniku koristi članstva in razredne vzgoje. Ko je SNPJ dobila svoje tedensko glasilo, in nato še dnevnik, se je "Proletarec" lahko posvetil pretežno in razrednemu boju v splošnem. A stari prijateljski stiki so bili vzlic temu ohranjeni in bodo, dokler ostane SNPJ načelno in duhovno DELAVSKA podporna organizacija!

Sedanje kaotične razmere, razkoli med unijami in na delavskem političnem polju, bodo imele svoje odseve tudi na enajsti redni konvenciji SNPJ. Ampak iskreni delegati te zapreke lahko premoste. Zapostiti jim je treba le, da imajo med sabo več skupnega kakor pa nesoglasij, ki jih razdružujejo. Skupne koristi vsega našega delavstva naj prevladujejo, pa bo ta konvencija zabeležena kot ena najslajnejših v zgodovini te pomorne delavske podporne organizacije. Delegati, "Proletarec" vas pozdravlja v tem smislu!

Kdo je potopil drednavt španskih fašistov?

Pravijo, da ne bo točen odgovor na gornje vprašanje nikdar dognan. Vojna ladja "Espana", ki jo vidite na gornji sliki, je bila edina te vrste v posesti španskih fašistov. Dodelili so jo svojemu brodogradništvu za blokiranje pristanišča Bilbao v avtonomni republiki Basko. Pred dobrim tedom se je potopila. Lojalisti trdijo, da so jo spravili na dno valov njihovi aeroplani. Fašisti to zanikujejo. Sicer priznavajo, da je "Espana" potopljena, ampak ne priznajo, da bi lojalisti imeli pri tem kake zasluge, raditega pojasnjujejo, da se je na ladji dogodila težka eksplozija, drugi pa trdijo, da je "Espana" potopila torpedovka. Cigava torpedovka, tega ni nihče točno pojasnil. Fašisti sami pa trdijo, da je "Espana" potopila mina, in sicer njihova mina, ob katero se je "Espana" zadela po neprevidnosti svojega poveljnika. Veliko mornarjev je utonilo.

MULTIMILIJONARJI OBEH STARIH STRANK SE OGIBLJEJO DAVKOM

Davčne oblasti že dolgo preiskujejo "čuden slučaj", v katerem se je eden najbogatejših Američanov, Pierre S du Pont, leta 1930 izognil dohodninskemu davku, in prav tako njegov tovariš John J. Raskob, ki je bil leta 1928 v kampanji

Pierre S. du Pont

za Al Smitha predsednik demokratske stranke.

Raskob in Du Pont sta imela v svoji posesti za milijone dolarjev raznih delnic. Domenila sta se med seboj, da si jih bosta drug drugemu "prodala" na ta način, da bosta v svojih davčnih poročilih lahko izkazovala izgubo, nato pa si jih

zopet vrnila, oziroma prodala nazaj.

S tem trikóm sta ukanila zvezno vlado za davek, dasi bi ga moral John Raskob sam imenovanega leta plačati nad milijon dolarjev. Du Pont je istotako skoval v direktnih dobičkih stotisočake vzlic temu, da je bila kriza na višku.

Raskob in du Pont s pomočjo

John J. Raskob

jo svojih odvetnikov dokazujeta, da ju zvezna vlada persekutira zato, ker nista "new-dealovca". Mogoče. Ampak zvezna vlada ima ogromne izdatke, in če jo bodo goljufali multimilijonarji, kakor sta Ra-

Vojna v Španiji se nadaljuje po volji italijanskega in nemškega diktatorja

Madrid po 6-mesečnem obleganju. — Mussolinijevi manevri proti Angliji. — Italijanski poročevalci pozvani iz Londona.

Vzlic blokadi, ki je proglašena nad Španijo za "izoliranje" njene vojne, podpirata Nemčija in Italija španske fašiste dalje z municijo, aeroplani in moštvom, čeprav sta se izrekli za nevturalnost in pomagata pri blokadi. Mussolini je opetovano izjavil, da "komunistične" zmage v Španiji ne dopusti pod nobenim pogojem. V pomoč generalu Francu je bilo poslanih vsega skupaj okrog 70 tisoč italijanskih vojakov. Aeroplani v službi španskih fašistov so vsi nemškega in italijanskega izdelka.

Fašistični pritisk na lojalistično pristanišče Bilbao se nadaljuje. General Mola ima v ofenzivi proti Baskom poleg Spancev in Morov več tisoč Italijanov in pa nemške topničarje, voznike tankov ter opera-

torje strojinic. Koliko časa še bosta trpeli to umešavanje Anglija in Francija, je danes nemogoče prerokovati, vendar pa je vidno, da ju potrpežljivost polagoma mineva.

Madrid, o katerem so fašisti venomer pripovedovali, da bo vsak čas padel, odbija napade izpred svojih vrat že nad šest mesecev. Poslednjih par tednov so fašistični topničarji pobili s svojim bombardiranjem več sto civilnih prebivalcev, še veliko bolj katastrofalno delo pa so izvršili fašistični aeroplani.

Mussolini se zdaj iz Španije ne more več umakniti, tudi ako bi to želeli, kajti če njegove čete zapuste španska bojišča sedaj, bo ostal na njih madež poraza, tega pa ne bi mogel prenesti. On hoče, da so itali-

janske čete zmagovite, a na njegovo veliko jezo so bile v Španiji že parkrat silovito tepene.

Brez Hitlerja si bi Mussolini ne upal uganjati teh pustolovščin, zato kuje bolj in bolj zvezo z Nemčijo. Hitler mu je pripravljen pomagati, toda ne zastoni. Mussolini je popustil Hitlerju v Avstriji in je možno, da ji bo umaknil svoje varuštvo. Še važnejše za tretji rajh pa je Mussolinijeva politika za izoliranje Čehoslovaške. Hitler hoče to deželo pogoltniti, oziroma jo vsaj polovico odgrizniti. Izgleda, da ne pride v slučaju Hitlerjevega napada češki nihče na pomoč.

Odnosaji med Italijo in Anglijo se postružejo. Mussolini je tik pred kronanjem angleškega kralja ukazal vsem, ki so v Angliji poročevalci italijanskih listov, da morajo zapustiti Veliko Britanijo v 24 urah, ob enem pa je prepovedal dohajanje v Italijo vsem angleškim listom, razen trem, kateri so prijazni njegovemu režimu.

Notranja situacija v Italiji in v Nemčiji je vsled pomanjkanja in bede jako resna. Mussolini in Hitler nista prav nič nič drugega kakor pravico. v zavidljivem položaju.

ČIKAŠKA POLICIJA V "POSREDOVANJH" ZA UNIJE

Morda ga ni velikega mesta v tej deželi, kjer se bi policija umešavala v delavske unije toliko, kakor ravno v Chicagu. Ko hitro načelnik policije, ali pa okrajni pravnik odloči, da ta in ta unija ni vredna "javne zaščite", pa navale na seje, aretirajo odbornike in uganjajo razne druge šikane. Tako so storili nedavno tudi v slučaju stavke delavcev Ladies Handbag, Pocketbook and Novelty Workers unije. Policija so udrli na sejo, na kateri je bilo nad tisoč delavcev, in jo razbili, češ, "kie je tistih sedem ljudi, ki ste jih siloma ugrabili?" Nobeno pojasnjevanje ni pomagalo. Seja je bila razbita. Policija je trdila, da je bilo šest delavcev (skebov) ugrabljenih, in šele čez par dni so čikaški dnevnik priznali, da so bili dotični delavci v stavkokaštvu le prvih par dni, nato pa so se

skob in du Pont, kako naj vlada pričakuje poštenja od drugih demokratov?

Zvezni pravnik v svoji obtožnici dokazuje, da sta si Raskob in du Pont prodala delnice drug drugemu v dogovoru, da si jih prodasta nazaj čim bo končano zvezno davčno leto. To sta storila in na obravnavi zatrjujeta, da so bile njune transakcije skoz in skoz "legalne". To se razume, kajti v tej deželi so nelegalne samo take goljufije, v katerih se gre za par dolarjev ali kvečjemu za par tisoč dolarjev.

prostovoljno pridružili uniji. Torej ni bilo nikakega "ugrabljenja". Ampak policija rajše uboga managerje, ker ji lahko plačajo nagrade, kot pa delavce, ki ne pričakujejo od nje nič drugega kakor pravico.

UNIJA JEKLARSKIH DELAVCEV IMA ŽE NAD 600 PODRUŽNIC

Uniji jeklarskih delavcev, za katero vodi kampanjo CIO, se je pridružilo do zdaj okrog 350,000 delavcev, kakor ugotavlja načelnik kampanjskega odbora Philip Murray. Devetdeset jeklarskih in drugih železarskih korporacij je že podpisalo pogodbo s to unijo, med njimi tudi najvažnejše korporacije jeklarskega trasta.

Kompanijske unije, za katere so jeklarski magnati potrošili stotisočake, so razpuščene, ali pa so se v celoti reorganizirale v jeklarski uniji CIO. Kompanije so uvidele, da so jim služile le ko je bila morala med delavstvom najnižja, dočim zdaj, ko je zavalovel unijski val širom dežele, ni nihče več pri volji hlapčevati v takozvani uniji, ki jo kontrolirajo bossi magnatom v korist in delavcem v škodo. Tudi Wagnerjeva postava ima pri tem nekaj zasluge, ker ne priznava kompanijskih unij, ampak le svobodne organizacije.

Tudi velika International Harvester kompanija, ki kontrolira industrijo poljedelskih strojev, je izjavila, da kompanijske unije ne bo več financirala, ne ji dovolila svojih prostorov za zborovanje, niti ne sprejme zanjo nikake odgovornosti več, pač pa bo priznala vsako drugo unijo za člane, kateri ji pripadajo.

Kompanije se bodo seveda v bodoče skušale prikopati do vpliva s svojimi agenti v neodvisnih unijah. Dolžnost delavcev je, da se ne samo organizirajo, ampak se za svoje unije tudi zanimajo, se udeležujejo sej, volijo v odbore poštene, zanesljive in sposobne ljudi, in jim pomagajo v unijah ohraniti delavski duh.

DELAVCI V CLEVELANDU IN DELEGATI KONVENCIJE SNPJ!

Udeležite se shoda v četrtek 20. maja v avditoriju Slovenskega narodnega doma! Prične se ob 8. zvečer. Pevske točke predvaja socialistični pevski zbor "Zarja". Govorniki bodo razpravljali o naših domačih in splošnih delavskih vprašanjih. Vstopnina na shod prosta.

Kampanja za organiziranje jeklarskih delavcev vsepovsod sijajno uspeva

Unija jeklarskih delavcev, ki ima že okrog 330,000 članov, je sklenila pogodbe do zdaj z 90 jeklarskimi družbami.

CIO uspeva tudi v kampanji za organiziranje tekstilnih delavcev, dalje v kampanji za organiziranje delavcev v aluminijarski industriji itd. Iz glavnega urada CIO naznanjajo, da imajo pod svojim okriljem več organiziranih delavcev, kakor pa American Federation of Labor.

TEŽKE POSLEDICE IZKORIŠČANJA ŽENSK

V nobeni industrialni državi na svetu niso delavke protektirane pred brezvestnim izkoriščanjem slabše kakor v tej deželi. V tej ali oni državi ameriške Unije se je agresivnim človekoljubom posrečilo spraviti skozi predloge, ki so določale maksimalni delavnik in minimalno plačo za ženske. Po navadi so kapitalistom uslužni sodniki proglasili vse take postavne za neustavne. Šele slednje čase so se pod pritiskom razmer in javne kritike člani vrhovnega sodišča domislili, da so ženske tudi ljudje

in vredne vsaj nekoliko zaslužiti. Izkoriščanje deklet in mater v industriji, v trgovinah itd. je pognalo že nešteto žensk v prostitucijo in marsikakega družinskega očeta v samomor. On ni dobil dela, ker se mu izkoriščevalci ni upal ponuditi plačo pet ali devet dolarjev na teden. Zato je rajšo najel njegovo ženo ali hčer. Iz podatkov, ki jih objavlja delavski department, je razvidno, da so prejemale stalno zaposlene ženske v predilnicah države Arkansas \$8.45 na te-

den, v pralnicah v Illinoisu manj kot povprečno \$11 na teden, v New Yorku je prejemale tisoče in tisoče žensk od 27c do 31c na uro, v mnogih hotelih in restavracijah morajo delati zgolj za napitnino in trgovine so jim pričele plačevati nekoliko boljše šele od kar je bila uveljavljena NRA. Potem so jim mezdo spet znižale in jo dvignile spet zdaj, ker so se delodajalci ustrašili sedečih stavek. Prva država, ki je sprejela postavno za omejitev izkoriščanja žensk, je bila Massachu-

setts. To je bilo leta 1912. Nji je sledilo osem drugih držav, izkoriščevalci pa so hoteli vlagati ugovore proti njim, češ, da vsak tak zakon krši ustavne pravice delavk in delodajalcev. Izkoriščanje žensk po pričetku krize je bilo nepopisno in bo tvorilo enega najgrših madežev v ameriški zgodovini. Mezdo so jim pričeli višati šele v drugi polovici leta 1934. Ampak izboljšanja so bila neznamna, zato se delavke zdaj organizirajo, kajti ako si ne bodo pomagale same, jim drugi tudi ne bodo.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovska Delavska Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3,00; za pol leta \$1,75; za četrt leta \$1,00.

Inozemstvo: za celo leto \$3,50; za pol leta \$2,00.

Vai rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpозneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz. Business Manager: Charles Pogorelec. Asst. Editor and Asst. Business Manager: Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00. Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL. Telephone: ROCKWELL 2864.

Resolucije in protesti proti klerikalnemu "umešavanju"

Brošurica, ki jo je izdal slovenski frančiškanski kloster v Lemontu, je sama na sebi nedolžna stvar. Kajti ako ne bi slovenski klerikalci v svoji vojni proti napredni misli storili nič drugega kakor tu in tam napisali brošuro, ne bi bili nikomur nevarni.

Prav tako nenevarni so klerikalnim interesom protesti proti taki brošuri, pa tudi če bi z njimi napolnili strani vseh slovenskih naprednih listov.

Brošurica sama obsega komaj velikot povprečno raztegnjenega članka. Pridiga in njemu je povsečna klerikalnem, kar je naravno, in razdražila je nekatere izmed onih, proti katerim je bila napisana. Temu so sledile z obeh strani hude besede, in to je bilo vse, kar se pridige tiče in protestov proti nji.

Neglede na lemontski pamflet so slovenski klerikalci napredu med našim narodom resnično nevarni — NEVARNI zato, ker DELAJO organizirano in smoteno za svoje namene. Njihova podpora organizacija služi in MORA služiti klerikalizmu. Mogočen vpliv imajo tudi v društvih dveh ali treh drugih slovenskih podpornih organizacij. Farne šole in cerkve so njihova trdnjava. V agitaciji za svoje časopise so resnično aktivni. Njihovi dramski in pevski zbori ter razna zabavna in nabožna društva pod njihovim vodstvom jim nudijo vse prilike za stike z ljudstvom, poleg cerkva, v katerih imajo vsako nedeljo nad sto političnih pridig. Najmanje sto duhovnikov in laikov med Slovenci v Ameriki resno in ENERGIČNO DELUJE NA VSEH MOGOCIH POLJIH za jačanje KLERIKALNIH organizacij in klerikalizma.

Proti tem aktivnostim je mogoče uspešno postaviti edino delavske aktivnosti. Mi lahko sprejmemo proti kakšni lemontski brošurici sto in še sto in sto protestnih resolucij, pa ne bodo dosegle ničesar drugega razen popisani papir, ako se napredni sloj ne zave, da se mora proti klerikalnim aktivnostim postaviti naš napredni sloj v SVOJIMI AKTIVNOSTIMI in to v večji meri in bolj energično, kot vrše svoje delo klerikalci. Ako bi naši napredni delavci jačali v svojih naselbinah socialistične klube in v njih delavske dramske in pevške odseke, delavske čitalnice, aranžirali predavanja in shode, bi to res KAJ pomnilo. Ampak nesreča med naprednjaki je baš v tem, da jih je mnogo, ki le govore in tu in tam kaj napišejo, ne vidite pa jih delati v nikakršni organizaciji. To napako so imeli svoječasno svobodomislenci okrog "Glasa Svobode", ki še celo v svojih podpornih društvih niso hoteli biti aktivni. Zato niso ničesar zgradili in ničesar zapustili.

Socialisti ne verujejo v tako svobodomiselstvo, ker služi le premnogim za plašč psevdonapredka in za izkamenje resničnemu delu.

Rooseveltove težave z demokrati

V volilni kampanji je demokratska stranka veliko obljubljala in bi lahko tudi veliko storila, ker ima večino v zveznem kongresu in skoro v vseh legislaturah. Ako bi bila to res stranka za ljudstvo, bi bil dodatek k ustavi za odpravo uposlanja otrok v industriji že davno ratificiran. Predsednik Roosevelt ji je predlagal reformiranje vrhovnega sodišča. Dasi je vprašal le za koncesijo imenovati k sedanjim članom vrhovnega sodišča nekaj dodatnih sodnikov, mu je kongres, v katerem ima njegova stranka absolutno večino, ni dal. Se celo nekateri "progresivni" demokratski senatorji in kongresniki niso zdaj več progresivni. Drugače tudi biti ne more, kajti demokratska stranka je kapitalistična stranka. Briga večine demokratskih senatorjev in poslancev je, kako sedanjim gospodarski sistem obvarovati in utrditi, ne pa, kako izboljšati življenske razmere v korist delovnega ljudstva.

Krivi so seveda volilci, ker pošiljajo v zakonodaje zastopnike privilegiranih slojev namesto svoje. Rooseveltov "new deal" izgublja blesk in zatemnjujejo ga demokrati sami.

Fašistična "junaštva"

Mussolinijevi vojaki v Španiji zmagovalje samo kadar pobijajo žene in otroke. Tudi Mussolinijevi pilotje so strahopetci. Richard Mowrer poroča iz Španije, da se italijanski letalci ogibajo boja z lojalističnimi piloti. Prikradejo se nad mesto ali vas, vržejo nekaj bomb in jo odkurijo, da jih ne doide nobeno letalo lojalistične Španije. Mussolini pomaga torej širiti "civilizacijo" v Španiji prav tako, kakor jo širi v Etiopiji.

Ljudstvo bi moralo to razumeti!

Ako bi bilo ljudstvo politično boljše izvežbano kot je, bi razumelo, da so posedniki industrij, prirodnih bogastev, bank itd. proti socializmu zato, ker bi dal bogastva v posest in upravo onim, ki so jih ustvarili. Izkoriščevalci so torej proti socializmu zato, ker bi ljudstvu koristil.

Pozabljeni "new deal"

Ogromna demokratska večina v zveznem kongresu je dokaz, da kapitalistična stranka ne more služiti nikomur drugemu kakor kapitalizmu. Na "new deal" je pozabila takoj po volitvah.

IZMENJAVANJE DIJAKOV MED NACIJI IN CLEVELANDOM

Iz Nemčije je dospelo v clevelandske javne šole 42 študentov in 57 študentk na podlagi dogovora, da gre slično število clevelandskih otrok v Nemčijo v njene šole. To aranžirajo in izvršila parobrodna družba Hamburg-American Line, seveda na iniciativo Hitlerjevega ministra propagande. Židovske in številne druge organizacije so protestirale proti temu izmenjavanju dijakov v časopisih, na shodih in z resolucijami, ampak clevelandski šolski odbor je haje izjavil, da to ni njegova briga. Otroci iz Nemčije so prišli sem in jih mora sprejeti v šole. Carl O. Ahrandt, glavni zastopnik omenjene nemške parobrodne družbe, je hotel aranžirati čim najbolj slovesen sprejem otrok iz Hitlerjevega rajha, pa

so ga menda merodajni faktorji pravočasno posvarili, da bi s tem prilizel le olje na ogenj sebi in Nemčiji v škodo. Hitlerjeva izbrana mladež je prišla v Cleveland tudi brez sovesnega sprejema navdse "navdušeno", kot razvidno iz gornje slike, in salutirala po Hitlerjevo komurkoli, ki jo je hotel gledati. Vsi ti nemški otroci so "čistokrvni" arijci in njihova naloga je, da se pouče o življenju v Ameriki in da se nauče angleščine. Koliko Clevelandčanov je v zameno poslalo svoje otroke v Nemčijo, nam ni znano. Brikone bodo clevelandski nacijski Nemci edini, ki so se ali se bodo odzvali povabilu za izmenjavo.

MODERNO SOCIALNO VPRAŠANJE IN SOCIALIZEM

Dr. Edvard Beneš, predsednik čehoslovske republike, je splošno znan socialni delavec. Vrh tega je on eden najposrednejših diplomotov v Evropi. Politično je on pristal česke narodno socialistične stranke. Program ima njegova stranka sličen kot ga imajo socialni demokrati. Narodno socialistično stranko so Čehi Beneševih tendence ustanovili že mnogo let pred svetovno vojno. Rekli so, da so socialni demokrati preveč pod nemškim vplivom, dočim je za česke delavce boljše, da so ne samo socialisti, ampak "narodni socialisti". Razlika med to in drugimi narodnimi "socialističnimi" strankami je v tem, da je česka nacionalno demokratska, dočim so druge fašistične, na primer nacijska v Nemčiji. Beneš je iskren zagovornik demokracije in socialne pravičnosti. Nedavno so izšla v Pragi v českem in nemškem jeziku njegova izbrana dela, ki obsegajo štiri vezane knjige. Prva knjiga vsebuje Benešev življenjepis, ki ga je napisal dr. Jaroslav Papoušek, druga knjiga obsega Beneševе spise in govore o igradnji in življenju države, tretja razne Beneševе spise o politiki in narodnosti pod skupnim naslovom "Politika kot znanost in umetnost", četrta pod naslovom "Sodelovanje narodov" obravnava demokratizacijo zunanje politike, kulturno sodelovanje narodov, vloga Čehoslovske, male antante, slovanskih narodov, zvezo narodov in druge probleme mednarodne politike. V knjigi o socialnih vprašanjih so tudi Beneševi članki o socializmu. Enega je pod gornjim naslovom priobčila starokrajka revija "Svoboda" in se glasi:

Beseda socializem izvira menda od francoskega socialističnega teoretika Pierra Le-roux, ki jo je rabil prvič v letu 1832. v svojem spisu "Discours aux politiciens sur la situation actuelle de l'esprit humain". Izraz je zelo hitro sprejela javnost.

Kaj je socializem? Beseda se rabi v različnem pomenu in njegova definicija je čisto precej težavna in nedoločna. Francoska akademija je sprejela to-le definicijo: "Socializem je politična doktrina (nauk, znanost), ki je usmerjena na socialne reforme." Taka definicija je seveda precej nedoločna.

Nekateri socialisti (n. pr. francoski socialist Georges Renard) so socializem definirali tako-le: "Socialist je tisti, ki ima za cilj, da zmanjša socialno neenakost, in ki zato izbere kot sredstvo, da vsakemu članu družbe zagotovi del celokupnega bogastva s tem, da se ali ljudje pozadružijo ali da se podružabi lastnina." Če bi hoteli bistvo socializma izraziti v kratkem stavku, bi rekli: socializem hoče doseči vsestransko enakost s tem, da zahteva solidarnost ljudi in gospodarskih, političnih, social-

nih in kulturnih interesov. Ker se pa splošne socialne enakosti ne da doseči drugače, kakor da se spremeni današnja oblika privatne lastnine in organizacija privatnega lastninskega prava, je socialist tisti, ki hoče lastninsko pravo spremeniti v tem smislu, da se uvede večja enakost lastnine.

Beseda socializem živi torej že od l. 1832. Ali pa ni mar že davno, davno prej obstajalo bistvo, ki ga izraža ta beseda, prav kakor druga gibanja in stremjenja, splošna volilna pravica, ločitev države od cerkve in druge naprave, ki so dobile svoje ime šele pozneje po svojem uveljavljenju in oživotvorenju?

Razredne razlike in nasprotstva so v prejšnjih časih prav tako obstajale kakor danes in odločno lahko rečemo, da so imela nasprotstva v prejšnjih časih neprimerljivo močnejšo in še bolj upravičeno podlago kakor danes. Niso pa bila socialno vprašanje, kakor ga dandanes pojmujejo, kajti socialno vprašanje v današnjem smislu se začne šele s tem, da se neki razred zaveda, da je zatiran in stremi za tem, da se tega zatiranja osvobodil.

V starem in srednjem veku so bila razredna nasprotja neizmerno kričeča, gotovo mnogo hujska kakor danes in vendar skoro nič ne vemo o socialnem vprašanju v tistih časih — seveda z nekaterimi izjemami — dočim današnji svet prav pretresa ta problem. Staroveški sužnji in srednjeveški tlačani in podložniki so bili vdani v svojo usodo in niso mislili, da bi mogli biti svet drugačen. V stari Grčiji je bila v časih največjega političnega in gospodarskega procvita množica sužnjev, toda takozvanega socialnega vprašanja ni bilo. Vidimo pa tokove — in sicer močne tokove — v takozvanem socialnem vprašanju v Rimu za časa vstaj in osvoboditve sužnjev, posebno pozneje v periodi demagoškega gospodstva cesarjev v prvih stotletjih po Kristusu. Podoben pojav opažamo v srednjem veku in v začetku novega veka v českih deželah, v Nemčiji in skoro v vseh drugih deželah. Vendar so to vedno osamljeni in od modernega socialnega vprašanja popolnoma različni pojavi. Nekaj tako organičnega, tako logičnega, doslednega in zlasti zavestnega, kakor je današnje delavsko gibanje, ni bilo.

Zakaj to? Stvar je jasna, posebno če si predočimo ves du-

h jih zapustilo in jih znova obnavlja — in jih bo morda spet zapustilo, pa tudi spet, dvignilo.

Socializem je samo posebni izraz individualizma, izraz stremjenja po zadovoljitvi vseh telesnih in duhovnih potreb. To stremljenje obvlada danes vse človeštvo, vse moderno človeštvo je individualistično. Toda ta individualistični ideal ni nov. Antični (— klasični staroveški) svet je bil prav tako individualističen v tej smeri, vodili so ga isti cilji kakor današnje človeštvo, gledal je na življenje v tem oziru na isti način. Vendar je antični svet kljub svojemu velikemu hrepenjenju po sreči in kljub vsemu svojemu filozofiranju o življenju in sreči žalostno propadel. Človeštvo se je potem od varljive zemeljske sreče obrnilo proč in iskalo resnično in trajnejšo srečo po smrti: v verskem življenju, v nadzemskih idealih, katerih izraz je bil srednji vek, pokopalo je hrepenjenje po razmahu vseh telesnih in duhovnih sposobnosti posameznikov in si tako ustvarilo nov življenjski ideal, ki je bil starem ljudstvu popolnoma nasproten, asketičen, antiindividualističen. To je bila druga stopnja v idejnem razvoju človeštva.

Toda človeška narava je bila vse premočna, mogočno je klicala po starem individualističnem idealu. Popolna predstavitev iz resničnega, dnevnega, stalno na človeka učinkujočega življenja v nadzemskem življenju je človeku mogoče le v posebnih situacijah, če je v stalni zamaknjenosti in navdušenosti — sčasoma pa to navdušenje nujno oslabi. Ako o stro, surovo življenje vedno bolj poudarjeno zajema človeka, potem se tudi taka duša vrne k dnevnim vprašanjem in problemom. In človeštvo se je polagoma od svojega drugega, nadzemkega ideala vračalo k dnevnemu življenju in čutilo, da se da to in ono v resničnem življenju zboljšati, da ni potrebno, da bi se temu odpovedalo. Tako je spet preiskovalo zavržene ideale in se spet začelo obračati k njim. Moderni socializem je v idejnem, filozofskem oziru zadnja mladika tretjega prevrata v idejnem razvoju človeštva. Od renesanse sem se vrača človeštvo k starem individualističnemu idealu antike in moderni socializem samo izvaja ta ideal v njegovih konsekvencah. Ako hočemo torej razumeti celotno takozvano socialistično gibanje, moramo vedeti, v kakšnem razmerju je z življenjskimi ideali človeštva sploh, v

Razstava Peruškovih slik za časa konvencije SNP

Cleveland, O. — V nedeljo 16. maja se prične v Slovenskem narodnem domu, v slikarskem studiju, razstava oljnatih slik slovenskega umetnika H. G. Peruška. Trajala bo do 23. maja. V teh dneh bodo imeli priliko videti Peruškova umotvora vsi delegati in gosti konvencije SNPJ. Vsem pripomočemo, da se te redke prilike gotovo poslužijo. Posebnost te razstave bodo slike, katere karakterizirajo življenje v slovenski javnosti, bodisi v "metrepolki" ali drugje. K tej razstavi bo izdana tudi posebna knjižica, v kateri bo 6 fotografij Peruškovih slik. Razstavljenih bo okrog 80 del, skoro vsa oljnate slike. Marsikdo, ki si je že dolgo želel imeti na svojem domu kakšno sliko slovenskega umetnika Peruška, si jo bo lahko izbral na tej razstavi. — Poročevalec.

V petek 14. maja privedite čeških sodrugov v dvorani SNPJ

Chicago, Ill. — Prosvetni odbor česke socialistične organizacije in pevski zbor "Karla Marx" priredita v petek 14. maja ob 8. prosvetni večer, na katerem bo med drugimi točkami predvajali tudi film, kaj je bil v stanju storiti DELAVSKI Dunaj. Naslov filma je "Red Vienna". Ker so te slike velikega vzgojnega pomena, vabimo na prireditvi v dvorani SNPJ tudi slovenske in druge jugoslovske delavce. Jacob Kratochvil.

"LJUBEZEN IN KRONA"

Priprave za kronanje novega angleškega kralja so bile ne samo komedija, ampak cirkus, katerega je vlada zavila v dostojanstvo zato, da se je držala "tradicije" in pa da utrdi vero v "krono", katere družji Veliko Britanijo pod enim vladarjem. Kar se tiče dohodkov, se je načrt prirediteljev kronanja dobro posrečil. "Moralno" pa je ta cirkus za Anglijo brez vrednosti. Naivna, senzacija željna javnost se je veliko bolj zanimala skozi vse prošle tedne za ljubezenske odnose med odstopim kraljem Edwardom, ki je zdaj le "Duke of Windsor", in Wallis Simpsonovo, s katero je zarocen. Ta zaljubljeni par je v "svetovni javnosti" vznel nase več pozornosti — čeprav je ni hotel, kakor kronanje novega angleškega kralja. V času teh priprav delavci v Angliji niso spali. Milijone in milijone dolarjev je plutokracija potrošila za sijaj in razkožje, dočim je v istem času živelo sto in sto si-počje angleških delavcev v največjem pomanjkanju. V protest so nekatere stroke tik nekaj dni pred kronanjem novega kralja proglasile stavko. Premier Baldwin je apeliral nanje: "Ne zdaj! Poklonite novemu kralju dar industrialnega mira!" Apel je bil patriotičen, ali angleškim delavcem ni na mizo ničesar prinesel in stavke so se nadaljevale ter celo večale. Novi kralj ima torej pred sabo kot "vladar" ne samo razkožje, ampak tudi skrbi, kako si obrniti krono zase in svoje potomce, predno umrje. Na gornji sliki je bivši angleški kralj Edward, zdaj "Duke of Windsor" (na levi) in njegov spremljevalec.

VALERIJAN PIDMOGYLNYJ:

"MESTO"

ROMAN

Poslovenil za "Proletarca" TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

Ko se je končno le odločil, je spet prišel ogibati: rodbinsko ime mu je bilo všeč, to že, toda "Stepan", hm... Zmedlo ga je. To je preveč preprosto, pa tudi zastarelo in nekako grobo zvoni. Precej časa se je mučil s tem. Trdil se je ohraniti se ves v prvotnem podpišu, pa ga vendar napraviti takšnega, da bo lepše in bolj blesteče. Prebiral je razna imena, potem pa je nenadoma sklenil svoje ime spreminiti, malce bolj svečano ga pobarvati. In tako je iz Stepana napravil STEFANA. In na ta način se je znova krstil.

Vsako napisano delo pa mora biti natisnjeno, če hočeš, da ti ga bodo čitali in se mu divili. Povest Stefana Radčevica, književnika, vsega natrpanega z upanji v uspeh, bi morala biti po mnenju avtorja samega čimprej objavljena na straneh katerega časopisa. Punal pa je le "Rdečo pot", ki je izhajal v Harovu in ki jo je prejela tudi vaška knjižnica. Tja bo moral povest poslati. Po prej pa bi rad zvedel za mnenje drugih. Sklenil je, da bo še danes to stvar nekemu prečital. Toda komu? — Mihajlu Svitozarovu, kritiku, ki je žel na literarnem večeru take uspehe? Seveda njemu, komu drugemu pa? Saj se vendar le-ta najbolj razume na literaturo, prav gotovo je dovteten za vsak nov poskus, tembolj če je stvar sveža in napisana od začelnika, ki mu je treba svetovati! Saj je to tudi njegova sveta dolžnost! In tako je lik tega slavnega kritika vstaljal pred Stepanom v glori nekakšnega boga dobrote, ki komaj čaka na to njegovo povest.

Da, obiskal ga bo! Ni vedel njegovega naslova, pa se je domislil, da je v Kijevu stanovanjski urad, kjer mu bodo povedali, kje stanuje. Kako udobno je živeti v mestu. Vse imaš takoj pri roki. Povprašal je Tamaro Vasilevo za urad in še pred obedom je imel naslov te literarne zvezde v žepu.

Po obedu je stopil na cesto z lahkim korakom človeka, ki je našel svoj prav. Živahno je hodil po ulicah, malomarno je opazoval izložbe in lepake, skušal si je dopovedati, da se mu nikamor ne mudi. Ko je šel mimo Vladimirskega parka, se je vsedel poleg Hmelničkovega spomenika na klopi med otroke, ki so igrali z žogami. Nalezel se je njih veselosti. Naglo je pobral žogo, ki se je prikovala k njemu in jo vrgel visoko v zrak, da so otroci od radosti zavriskali. Le lastnica se je zbala zanjo, ker ji je hipoma nestala pred očmi. Toda žoga je že spet padla na zemljo in otroci so mu jih zdaj kar ponujali. Stepan pa je vzel kar tri in pričel z njimi žonglirati kakor akrobat v cirkusu, da se je otrok kar trlo okoli njega.

V tem krogu dečadi je preživljal opojne trenotke brez sleherne misli na bodočnost, brez slehernega spomina na prošlost, čutil je le zavest, da živi, ono zavest, ki daje samo iz sebe radost, ki ne potrebuje ne upanja ne nestrnovosti. Bil je kakor ptica, ki se je za hip ustavila pod nebom na svojih razprostrtih krilih in objela s pogledom razkošno zemljo pod nogo, bil je kakor roža v jutru, ko odprl svoj cvet solncu nasproti.

Povobil se je od dece, ki ga je klicala nazaj k sebi in vse naokoli ga je navdajalo z radostjo. Blizu opere je obstal in poslušal ukrajinske pesmi, ki sta jih peli dve ženski ter slep stavec. Krenil je nato v Nesterivsko ulico, kamor ga je gnala želja ter pojasnilo stanovanjskega urada. Čimbolj se je bližal hiši, bolj se je vznemirjal, da, imel je občutek kakor ženska, ki se bo morala razgaliti pred zdravnikom. V naglici si je iskal besede: "Oprostite, bo dejal, napisal sem povest in sem prišel k vam, da vam jo prečitam" — Ne, lepše: "Oprostite, da vas nadlegujem, toda vedeti hočem vaše mnenje o svoji povesti, ki sem jo napisal!"

Hiša, v kateri je stanoval kritik je bila velika in je imela dva trakta. Zanesel se je na svoj čut ter je stopil v prvega, lezel v peto nadstropje, pa zamanj. Tu ga ni bilo. Šel je na dvorišče poizvedovat. No končno je našel zaželjena vrata. Potrkal je in počakal. Sreča pa je utripalo prav tako glasno kakor njegovo trkanje. Potrkal je še enkrat in se je že zbal te svoje vsiljivosti.

— Kaj pa želite? ga je vprašala neka gospa, ko je odprla vrata.

— Oprostite, da vas nadlegujem... je pričel Stepan z nekim čudnim glasom. Rad bi govoril... je zastokal, ker je pozabil njegovo ime... rad bi govoril s kritikom...

— S kritikom? — se je začudila gospa, podržujoč z rokami na prsih svojo razkošno domačo haljo, ki je ni mogla zapeti.

— Da, tudi članke piše... je razlagal Stepan ves onemogel zaradi tega. Mihajlo...

— Mihajlo Demidoviča Svitozarova? — Profesorja? je nekako olajšano spregovorila gospa in ga spustila skozi vrata. Da, da, tukaj je. Pojdite za menoj.

Peljala ga je po temni predsobi, on pa je drhtel kakor mlad tatič, ki se je prvič splazil ponoči v tuje stanovanje.

— Miša, nekdo te išče.

Stepan je stopil v sobo. Poleg okna je ob veliki mizi, na kateri je bila grmada knjig, pisal kritik in niti pogledal ga ni. Stepan je obstal pred preprogo in boječe je ogledoval velike knjižne omare, ki so stale ob stenah. Pobožen drget ga je stresel v tem svetilu in sredi takšnega veličastja bi stal ure in ure.

Konečno je kritik prenehel s pisanjem. Ošnil je Stepana z vprašujočim pogledom, da se je kar zdrznil.

— Oprostite, je dejal, priklanjajoč se mu, ali ste vi tovariš Svitozarov?

Kajpak, to vprašanje je bilo čisto odveč, toda besedo "tovariš" je hotel s tem povdariti.

— Da, pravi sem. Želite?

— Poglejte, napisal sem povest... je pričel Stepan in takoj umolknil, ko je opazil na njegovem obrazu nevšečno senco.

— Nimam časa! Sem zaposlen! je dejal kritik.

Ta omalovažujoč odgovor ga je prikolal na mesto. Mraz ga je stresel in razumel je zdaj, da ga niti poslušati neče. Ker pa se ni ganil, je kritik še enkrat spregovoril in je zloge povdaril:

— Sem za-po-slen!

—Na svidenje, je zamolkel šepnil Stepan. Ko je prišel z dvorišča je taval po povsem neznanih ulicah, v sru pa je nosil grmado nekakšne brezmočne zlobe. Nikoli ga še ni nihče tako ponižal in uničil. Ohole besede tega književnega molja so mu padle v srce kakor ogaben pljuntek. No, prav, če nima zdaj časa, pa naj bi me povabil za drugič! Če pa je že odklonil vsak razgovor, naj bi mi svetoval, na koga da se obrnem. Toda kdo mu daje pravico tako govoriti? O, kakor da bi ga po krvi nekdo udaril, tako ga je prevzel oholi glas tega despota literature.

In ko je tako taval naokoli, je povslej glavno in se predal nekim nejasnim mislim na maščevanje. Saj bi ga lahko udaril, razbil bi mu lahko njegov ošabni nos, lahko bi pomandral na tla njegovo negovano telo, saj je krepak dovolj! In ker si nobene druge oblike maščevanja ni mogel domisliti, ga je zavest nemoči še bolj mučila. V njem se je navno vzbudil kmet, ki sovraži vse, kar ga nadkrijuje.

Prišel je v park in sedel na klopi. Čez čas se je znašel, to je bil nasad na Zolotovortskim nasipu.

Ta nenadna rana mu je razpršila vse druge misli. Pekla ga je zavest, da je z doma odhajal ponosni Stefan, zdaj pa se vrača spet ponižani Stepan. Topo je opazoval ljudi, ki so hodili mimo njega in videl je v njih le neproporne silhuete svojih skritih sovražnikov.

Zelenje drevja je naglo temnelo, žuborenje vodomete je bilo vedno bolj določno in zgoščen večer se je tiho plazil izza grmčja. V hipu so se užgale luči. Sam je ostal. Šetalci, pošteni očetje s časopisom v roki, mamice ter dojilce z vozički, so odšli že pred poslednjim solnčnim pramenom. Vešče so prhutale v zraku, in netopiriji.

Nenadoma je vstal, potegnil povest iz žepa in jo strgal na drobne kosčke.

— Bodij prekleto! je siknil.

(Dalje prihodnjic.)

STAVKA V FILMSKI INDUSTRIJI

O početku stavke tehničnih delavcev v filmski industriji v Hollywoodu smo poročali že v prejšnji številki. Tisoče delavcev in delavk, ki so v filmih brez imena, toda bi filmov ne bilo brez njih, so se uprli in predložili družbam svoje zahteve. Bile so ignorirane. Edin izhod v boju jim je nudila stavka. Poslužili so se je. Na gornji sliki vidite nekaj "zvezd", ki so organizirane v svoji uniji. Namesto, da bi te zvezde rekli in "rekli" (kajti tudi moške zvezde so vključene), dobro, tale "dihal" nam pomaga do slave in aristokratskih plač, pa jim bomo zdaj i mi pomagali. Dajte jim vsaj toliko odškodnine za njih delo, da bodo mogli v Los Angelesu dostojno živeti! Torej namesto da bi "zvezde" to storile, so šle na "siht", kot jih vidite na gornji sliki. Koncem prošlega tedna so pričele tudi "zvezde" glasovati o predlogu za pridruženje k stavki, in sklenile, da pustijo delo, če ne pride v kratkem do poravnave. S pogajanci se ni nobenkrat docela prenehalo. Delavci zahtevajo kar smatrajo, da jim gre, kompanije pa so mnenja, da dobe lahko na njihova mesta za še nižje plače tisoče drugih. — Svojevito kapitalizma ni nikjer — to je — v nobenem poklicu — toliko očitno, kakor v filmski industriji. "Slovite" zvezde — bodisi moški, ženske, ali otroci, prejemajo po tisočake na teden, dočim tisti, ki igrajo zanje največvarnejše vloge, in ki jim grade pot do slave, ne dobe niti toliko, da bi se mogli varovati gladu, kadar so teden ali dva odpušteni. To je temeljni vzrok, radi katerega so ti ljudje zastavali — in kdo se briga? Ameriška delavska federacija, kateri so pridruženi in so jo vprašali za pomoč, jim ni niti odgovorila. Le unije CIO so ji nato res priskočile na pomoč s ponudbo, da bodo piketirale vsa kino gledišča v Zed. državah, dokler stavka ne bo poravnana.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Tukajšnje obrečno okrožje je v povodnjem pasu. Pomladanski deževje je povzročilo naraščanje reke in veliko krajev je bilo že poplavljenih. Bali smo se najhujšega, kajti zadnja katastrofalna povodenj je vsem še v živem spominu. Ampak 29. aprila je začela voda vpadati in ljudje so se resnično oddahnili.

Vsled poplavljenih cest smo morali bresti vodo, ko smo hodili na vaje v društveni dom na Boydsville. Skrbelo je nas, kako bo izšla naša prvomajska prireditve, kajti ljudstvo je bilo obupano. Komaj je za silo prebolelo zadnje katastrofalno povodenj, že mu je pretčila nova. V sedanji je bilo spet prizadetih precej naših rojakov, če bi pa narasla še čevljev višje, bi zasegla še mnogo drugih. Voda je narasla na okrog 46 čevljev nad rečno strugo. Poplava je okužila mnogo vodnjakov. Ko to pišem, morajo voziti pitno vodo v Powhatan Point iz daljnega Sharyside.

Taka je bila ta krajina ob koncu aprila. A v soboto 1. maja je bil lep dan. Začeli smo upati, da bo naše prvomajske slave koncem konca vendarle uspešna prireditve. Zaprek smo imeli veliko posebno pri vajah, ker se jih mnogi vsled povodnji niso mogli udeleževati.

Sporod se je pričel nekoliko pozneje kot pa smo oglašali in to radi boleznij igralca Henry Potnika. Šli smo ponj in v zveze vsemu se je potrudil toliko, da je izvršil svojo nalogo. Da-li so bili posetniki s sporedom povsem zadovoljni, ne vem. Skušali smo storiti najboljšo, vsem ustreči v vsakem oziru, pa bi nihče ne mogel.

Gornja dvorana društvenega doma je bila nabito polna, ravno tako spodnji prostori. Imeli smo udeležence celo iz oddaljenih naselbin Sharon, Yukon in Moon Run, Pa. Jako dobro so bile zastopane naselbine Blaine, Barton, Glencoe, Neffs, Bellaire, Piney Fork, Ramsay, Maynard in Shady-side, O., dalje Elm Grove in Windsor Heights, W. Va. Naravno, da so prišli tudi tukajšnji rojaki v velikem številu.

Tolikošne udeležbe ni imel naš klub še na nobeni prireditvi. To je nam dalo pogum in voljo za vztrajnost pri delu v bodoče.

Prireditve se je vršila v najlepšem redu. V imenu kluba se zahvaljujemo vsem, ki so se udeležili.

Članstvo društva št. 13 SNPJ se je na svoji prošnji seji v nedeljo 2. maja precej počalo z brošuro, ki so jo prejeli iz Lemonta odborniki društev te jednote in delegati njene prihodnje konvencije. Društvo je brošuro obsodilo in naročilo delegatu, da deluje in glasuje proti frančiškanskemu umeščanju v SNPJ. Dalje, da se v SNPJ ohrani načela, po katerih se je razvijala in rasla v prejšnosti. "Prosveta" naj ostane delavski list, ne pa, da bi postala politično breznačelna, kakor zahtevajo nazadnjaki. Vsi ti predlogi so bili sprejeti brez ugovora. Društvo št. 13 je največje, kar jih ima SNPJ v teh krajih. Lemont ni v njemu s svojo brošuro ničesar dosegal, razen da je članstvo opozoril na svoje ruvarjenje. Tako je frančiškanska "Naša straža" opozorila naše članstvo, da mora biti na straži in prošla seja je dokaz, da se te svoje dolžnosti zaveda v polni meri. Upam, da bo tudi velika večina delegatov razpravljala in sklepala tako, kakor je prav za jednoto in za delavsko ljudstvo. Tisti, ki simpatizirajo s taktiko lemontskih patrov, bodo na konvenciji brez vpliva in brez moči.

Danes je v teku veliko gibanje za unijo CIO in upam, da ga konvencija SNPJ odobri in da ga bo SNPJ moralno in v agitaciji podpirala.

"Majski Glas" smo prejeli dva dni po 1. maju. Razpečali smo ga v zveze temu takoj. Seveda bi ga še veliko laglje, ako bi ga imeli za na prvomajski prireditvi. Ko to pišem, ga še nisem utegnil prečitati, vidim pa, da je vsebina izborna. Delavci, kjerkoli imate priliko, razširite to revijo, kajti gradivo v nji je vredno, da ga čitamo in se učimo iz njega.

Tudi nekaj šale je v "Majskem Glasu". Na primer, "polževa" Višnja Gora. To mesto

mi je dobro znano. Fotografirani je stara že 29 let in nedvomno je Višnja Gora vzlic svojem "polžu" danes precej večja nego takrat.

Na prireditvi so me vprašali: "Snoy, kje imaš Majski Glas?" Rad bi bil postregel z njim in šel bi bil v mnoge naselbine, ampak odgovarjati sem moral, da ga še nisem prejel.

Prihodnja seja kluba št. 11, ki se bo vršila v nedeljo 16. maja, bo izredno važna za vse članstvo. S prireditvami v končni sezoni smo uspešni in zdaj se bomo pripravili za delo v poletju in tudi za prireditve v prihodnji sezoni. Razpravljali bomo tudi o pripravah za bodočo konferenco klubov in društev Prosvetne matice, katera se bo vršila v nedeljo 30. maja v naselbini Blaine, O., v dvorani društva št. 333 SNPJ. Prične se ob 10. dop. Nanjo je povabljen tudi "Big Tony" Tomšič iz Californije s svojo koncertino. On je namreč delegat svojega društva in ker že pride v Cleveland, upamo, da nas po končani konvenciji gotovo obišče. Društvo št. 13 SNPJ bosta na konferenci zastopala John Rebol in John Kojančič. Slednji je tudi delegat društva na konvenciji SNPJ, ki se prične prihodnji ponedeljek v Clevelandu. Tudi precej drugih članov na seji društva je izjavilo, da pridejo na konferenco v Blainu.

Delavske razmere so se v teh krajih nekoliko izboljšale. Obrat premožnikov je večji in tudi v jeklarnah, ki so bile v zadnji povodnji precej prizadete.

Naš somišljenik Martin Kos je nedavno precej obolel. Vsled povodnji je moral seliti v svoji delavnici stvari iz spodnjih prostorov, da jih otme pred vodo, pa se je utrudil in prehladil. Upam, da ko bo ta dopis pribešen, bo Martin že zdrav in nas spet zabaval s svojimi dovtipi.

Drugače je pri nas ponavadi. Med naprednimi rojaki vlada najlepša sloga. "Majski Glas" so vzeli vsi, katerim je bil ponuden. Na prvomajski prireditvi kluba št. 11 so pomagali vsaki po svoji moči. Na sejah društva št. 13 SNPJ ne govore samo o podporah in takih stvareh, ampak vneto razpravljajo tudi o delavskih problemih, in to je, kar šteje, kajti seje so vsled tega res zanimive. — Jos. Snoy.

Joseph Cvelbar.

Igra "Cigani" na north side

Chicago, Ill. — Klub št. 20 JSZ bo imel v nedeljo 16. maja v Social Turn Hall, 1651 Belmont Ave., veliko prireditve, na kateri bo glavna točka igra "Cigani" v 3. dejanjih. Vprizori jo dramski zbor "Nada". Program se prične ob 8. pop. Govornika bosta George Maslach v srpskem in Roy Burt v angleškem jeziku.

Po predstavi bo plesna zabava ob zvokih tamburaska zboru. Vstopnice v predprodaji so po 40c. Dobite jih lahko pri "Proletarcu". Pri blagajni bodo po 50c. — Porocivalec.

Konferenca socialistov v Pittsburghu, Pa.

Sygan, Pa. — V soboto in nedeljo 15. in 16. maja se bo vršila v Pittsburghu na 1862 Centre Ave. v 3. nadstropju konferenca članstva posebno z ozirom na unijske aktivnosti in delavsko politično akcijo. Namen je uskladiti aktivnosti socialistov v unijah na čim najbolj mogoče smotren način. Vsi člani so vabljeni na to zborovanje. Sklicuje ga strankin delavski tajnik Frank N. Tragger. Ker je gibanje za unijo v polnem zamahu pričakujemo, da se takih zborovanj udeležijo tudi vsaj nekateri naši aktivni člani. — Lorenz Kavčič.

OGLAŠAJTE

V

PROLETARCU

100 odstotni porastek na vloge hranilnega oddelka v dveh letih

Vložite tudi vi svoje prihranke v

Kaspar American State Bank
1900 Blue Island Avenue

Vloge zavarovane po Federal Deposit Insurance Corp.
KASPAR AMERICAN SAFE DEPOSIT CORP.
oddaja varnostne predale v najem po nizki ceni.

Zapisnik konference JSZ in društev Prosvetne matice v Waukeganu

Chicago, Ill. — V nedeljo dopoldne 25. aprila so se v S. N. D. v Waukeganu zbrali zastopniki soc. klubov, društev in drugih organizacij Prosvetne matice JSZ na pomladanskem zborovanju. Za predsednika je bil izbran Fred A. Vider, za zapisničarja pa Anton Garden. Konferenci tajnikuje Kristina Podjavoršek.

Zastopanih je bilo šest klubov JSZ, 15 podpornih društev, dva pevška zbora, trije odseki SND v Waukeganu, in milwaška federacija SNPJ. Klub št. 1 je zastopal Fred A. Vider, njegov mladinski mladinski odsek pa Joseph Turpin; klub 20 George Maslach, klub 37 Leonard Alpner, klub 45 Jack Mesec, klub 180 Math Musich in klub 235 Math. Koščak. Društva SNPJ: št. 1 Fr. Aleš, št. 14 Frances Artach, št. 16 Jacob Rožič, št. 39 Joe Oblak, št. 102 Angela Zaitz, št. 104 Vincent Pugel, št. 119 Antonia Bezek in Jennie Miller, št. 192 Jennie Oblack in Agnes Vrbancich, št. 344 Math. Koščak, št. 559 Joseph Drasler in Frank Sodnik, št. 586 Victor Ganter, št. 747 Louis Ambrozich. Dr. št. 63 SSPZ Math. Koščak, št. 24 pa Vincent Pugel; društvo št. 19 JPZS Ana Puncer. Soc. pevski zbor Sava Anton Garden. Naprej iz Milwaukeeja pa Ana Puncer. Dramski odsek SND, Waukegan, Mary Hrovatin in Josephine Kozina, njegov gospodinjski odsek Anna Mahnich in Mary Malovasic, čitalnico pa Andrew Mozek. Ženski združni odsek iz Waukegana je zastopala Josephine Kozina, milwaško federacijo S. N. P. J. pa Joe Vidmar.

Tajnica poroča, da je blagajna skoraj prazna. Pozneje je bilo zaključeno, naj se v slučaju potrebe obrne za finančno pomoč na klube JSZ. Za pregled knjig sta bila imenovana Joe Vidmar in Joe Oblak.

Zastopniki poročajo o stanju in delovanju njih organizacij. Večinoma vsi poročajo o finančni pomoči španskim borbom, sem pa tam za Mooneyja in stavkarje. Stavkarjem pri Fan Steel v Waukeganu pomagata posebno gospodinjski odsek SND in ženski združni odsek, ki imata v rokah stavkovno kuhinjo v Domu. Pugel

priloga tajništvu PM, naj pošlje za letne seje vabilo za nadaljevanje članstva v PM tudi starim društvom.

Vider urgira na večjo aktivnost za socialistično stvar, posebno pa, da pridobimo mladino v naše vrste. Besedo da Charlesu Pogorelcu, ki poroča o publikacijah JSZ in PM. Glede oglasov v Majskem Glasu pravi, da jih bo letos najbrž nekoliko manj ko lani. V zvezi s tem je sodrug Alpner prej omenjal, da letos niso mogli dosti storiti v Milwaukeeju, ker so isti čas štiri organizacije nabirale oglase. O Prosvetni matici pravi Pogorelec, da so izgleli, da bo obdržala lanski rekord pridruženih organizacij, katerih je bilo včlanjenih 167. PM je izdala že okrog 70.000 iztisov raznih knjig in brošur ter je s svojim dramskim arhivom glavna gonilna sila v našem kulturnem življenju. Naglašuje potrebo razširjenja Proletarca, kar sicer ni lahko delo kakor ni bilo še nikoli za socialistične liste. Tpada z dobro voljo in determinacijo se dajo dobiti tudi novi naročniki. Kar potrebujemo, je več agitatorjev.

Zatem referira Frank Zaitz o delu naših sodrugov in somišljenikov v podpornih organizacijah. V daljšem govoru poseže v zgodovino naših socialističnih aktivnosti, ki so se pričele pred dobrimi 30 leti in poudarja, da je socialistična vzgoja predpogoj za učinkovito in vztrajno delo med delavstvom. Navaja naše uspehe v prebijanju in organiziranju naših delavcev v podpornih organizacijah, predvsem v SNPJ, v kateri se sodrugji in simpatičarji udeležujejo ves čas njenega obstanka. Zaeno smo se tudi udeleževali na kulturnem polju in razvili kulturno gibanje pod okriljem Prosvetne matice. Slednja je kljub nizkim dohodkom zgradila bogat arhiv. Preboleli smo vse viharje in boje z reakcijo.

Slednja je tudi med nami zopet pričela dvigati glavo. Navaja slučaj nekega društva JSKJ v Washingtonu, ki je obtoženo kršenja pravil, češ, da ista prepovedujejo društvom JSKJ pripadanje k Prosvetni matici. Izgleda, da je na zatožni klopi PM, nad katero so se spravili reakcionarji v dotič-

nem društvu JSKJ. Par "ne-političnih" in "nestrankarskih" točk izrabljajo za gojenje svoje reakcionarne politike. Omenja, da je reakcija pod vodstvom franciskanov, ki so pričeli s fašistično kampanjo proti vsaki napredni stvari. Prirejajo shode proti naprednim listom. Lahko se zgodi, da bo tudi na konvenciji SNPJ prišla zahteva za odpravo Prosvete, ki je nositeljica napredne misli v jednoti. Ako jo odpravijo, kaj bo ostalo naprednega v jednoti? Je mišljenja, da je slaba taktika podcenjevanje nasprotnika. Reakcija ima med nami močan aparat — okrog 200 plačanih agitatorjev, ki so stalno na delu.

Glede Proletarca omenja, da imamo premalo agitatorjev. Socialistični list tudi ne more pisati tako, da bi vsem ugajal, ako bi to sploh bilo mogoče. Pred vsem zahteva socialistični tisk od čitatelja, da misli: ako nima te sposobnosti, se bo seveda pritoževal, "da ga ne razume". Čitateljem skuša ustreči z raznoličnim čitvom, kolikor je v danih razmerah pač mogoče. Ako bi bil list večji in ako bi imel več urednikov, bi bilo tudi v tem oziru drugače. Zaključuje, da je naš boj načel in tudi mora biti načelno povsod.

Po opoldanskem odmoru referira Frank Alesh o aktivnostih naših sodrugov in somišljenikov na unijskem polju. Organiziranju delavcev v unijah smo vedno posvečali veliko pozornost. Bili smo prvi, ki smo med našim delavstvom sejali to misel in tudi vključili točko v pravila SNPJ proti skehom. Omenja, da je ameriški kapital prva leta prispeval mnogo za gradnjo cerkev na primer po železnem okrožju Minnesote in okrožju bakra v Michiganu, ker je videl v katoliški cerkvi svojega zaveznika. Kljub temu pa smo s svojo socialistično propagando razvili visoko delavsko moralno med našim delavstvom.

Sedaj, ko so se razmere zelo spremenile, je še bolj potrebno ko kdaj prej, da smo aktivni tudi na tem polju. Pod nobenim pogojem ne smemo omaloževati te akcije zdaj, ko so se celo naši načelni nasprotniki pričeli zanimati za unionizem in se ponujajo delavcem za voditelje. Ako se razširi njihov vpliv, ameriško delavstvo ne bo kos svoji nalogi in se lahko zgodi prav tako kakor se je z delavskim gibanjem v Italiji in Nemčiji. Kapitalisti so na straži in bodo skušali razbiti delavsko gibanje kakor so ga v fašističnih deželah. Wagnerev zakon delavcem res daje več priložnosti za organiziranje, toda do moči je prišlo le tam, kjer se je borilo in zanašalo na lastno moč. Netaktno bi bilo od nas, kar se je zadnje čase pričelo propagirati, da bi

IRSKA JE ZDAJ "SVOBODNA"

Eamon De Valera, načelnik Svobodne irske države je nedavno izdal oklic za popolno samostojnost Irske in ob enem apeliral na severni del irske dežele, da se pridruži gibanju za neodvisno irsko republiko. Irsko — to je — katoliški del Irske, se že dolgo bojuje za neodvisnost, ki pa je v ekonomskem oziru nedosegljiva, posebno ie, ker se protestantski del Irske — Ulster — nikakor noče pridružiti Valerovemu gibanju. Kartunist Cargill na gornji sliki prikazuje, da Irsko ne bo svobodna, ako ji "svobode" ne bo odobrila Velika Britanija.

se umaknili. Naloga razredno zavednih delavcev je, da varujejo unijo, da postanejo in ostanejo načelne. Na ljudi, ki so bili včeraj reakcionarji, danes pa kažejo naprednost, se ne moremo zanašati, ker taki ljudje kaj radi zdrknejo nazaj. Ostanimo kar smo — socialisti.

Po obeh referatih se razvije diskuzija, ki pa se večinoma suče okrog Proletarca, namreč o agitaciji. Po daljši razpravi, v kateri nekateri priporočajo izdelanje nekakšnega načrta, pravi upravnik Proletarca, da so načrti brez pomena, ako ni agitatorjev. To je, kar potrebujemo. Zaključena ni nič definitivnega. Sugestirani so tudi shodi za razširjenje lista. Končno se vprašanje teh preputi eksekutivi JSZ s priporočilom, da organizira shode in oživi agitacijo.

Za tajnico konference je ponovno izvoljena Kristina Podjavoršek. Prihodnja konferenca se bo na predlog F. Zaitza zopet vršila v Waukeganu proti koncu septembra. Aranzira se naj tudi priredba. Na predlog Gardna je zaključeno, da konferenca urgira vsa društva in klube Prosvetne matice v tem okrožju, da prirejajo skupne veselice, katerih prebitek naj gre za pomoč španskemu delavstvu v njegovi heroični borbi proti fašizmu.

Možek priporoča, naj bi se dramske skupine v Chicago, Waukeganu in Milwaukeeju

organizirale za smoteno sodelovanje druga z drugo. Igro, ki jo uprizore na domačem odru, naj bi potem uprizorile tudi v drugih naselbinah. S tem bi se olajšalo delo in tudi znižali stroški. Na predlog Fr. Alesha je ta sugestija sprejeta in naj jo dramske skupine v teh naselbinah upoštevajo, v stvari pa naj posreduje konferenčna tajnica.

Po zaključku konference se je pod vodstvom Domovega dramskega odseka vršila kulturna priredba s petjem, recitacijo, klavirsko godbo in kratko enodejansko. Program je bil lep pa kratak.

Anton Garden, zapisnikar.

Shod in konvencija

Cleveland, O. — Kakor vam je že znano, da se bo vršila konvencija SNPJ pri nas v naši metropoli. Zato so se delate že precejšnje priprave. Seve, da se pripravljajo tudi naši klerikalci, zato smo se pa tudi že mi vzdignili, in zaklicali: Stoj, kdo je? in odmev je bil: "Mi, pater Hugo Bren, z mano so "father" Jure Trunk, Milan Slaje, rev. Jager in kanonik Oman. Zadaj so pa še A. M. in list brez unijskega znaka Amerikanski Slovenec in njegov štab; aha, in tudi Lojze ter Jaka. Ampak ta zadna dva sta daleč nazaj."

Oh, da ni teh prokletih socialistov, je vzklil en reverend, ko se mu je kihnilo. Ostale bi mi lahko pohrustali, ker bi jim le vedno vlivali v glavo, da imajo duše in da bodo pogubljeni, ako se nam ne podajo. Ti le social demokrati so pa kot Voltaire, ko je šel škof k njemu, da ga bo grehov spovedal. Ker ga ni mogel, ga je prosil naj mu pove kaj še želi na poslednjo uro. Pa je dejal Voltaire: "Oh želim, da bi mogel še enkrat vstati in vam položiti moj čevljev tam nakar se vi vsedate. To bi mi bilo v zadovoljstvo."

Ni zadosti, da se bijemo s klerikalci. Delavstvo ima pred sabo še drugega nasprotnika in to je nasprotnik, od katerega je v sedanjem položaju odvisno za življenjski obstanek. To je kapitalizem, kateri nam daje povod k borbi za odpravo istega in za preureditev človeške družbe. Ako se bomo le pregovarjali z našimi reverendi, ne bo dovolj in s tem se ne bomo naučili, kako se boriti proti delodajalcem.

Zato je nam socialistično gibanje potrebno kakor sol, in prav tako nam je tudi delavska izobrazba, delavski shodi in predavanja. Veliko je še delavcev, ki jako slabo razumejo pomen delavske borbe, zato je potreba še veliko poučevanja. V naši metropoli, kjer je največ slovenskih delavcev, ima malo takih delavskih shodov. Ker pa se bo tukaj vršila konvencija SNPJ, bi bilo ne-

kam žalostno, da ne bi mi imeli vsaj enega takega shoda. In imeli bomo dva, enega v splošnem in drugega za mladino. Kluba št. 27 in 49 JSZ bosta poskrbela, da se bo vršil shod dne 20. maja ob osmi uri zvečer v konvenčni dvorani, 6419 St. Clair Avenue.

Vstopnina bo prosta. Za govornike so povabljeni Frank Zaitz, Donald J. Lotrich in naši domači govornik, županski kandidat Robert Dullea.

Brez soc. "Zarje" ne bo. Na nastopila v več skladbami. In ne pozabite sodrugji ter drugi zavedni delavci, kje bo vaš prostor 20. maja. Nas, ki se udeležujemo v stranki, je še posebna dolžnost, da smo vsi do zadnjega navzoči. Na svیدنje 20. maja.

Frank Barbič.

"Majski Glas" in agitacija zanj

Anton Sular iz Kansasa piše, da so prejeli "Majski Glas" dva dni po svoji prireditvi. Enako piše Joseph Snoy iz Bridgeporta. Tudi tam so imeli prvomajsko prireditev in ljudi se je kar trlo v dvorani, a naša revija še ni dospela. Prejkone so imeli slične neprilike tudi v nekaterih drugih naselbinah.

Veliko izvodov "Majskega Glasa" smo letos razposlali po ekspresu, namesto po parcelni pošti. Ekspresna družba je nam zagotavljala, da bo dostavila pakete prav tako hitro, pošiljateni stroški pa so znatno cenejši, torej lahko precej dolarjev prihranimo. Ker drugih subvencij nismo iskali, se je treba poslužiti vsakojakih priložnosti za znižanje stroškov.

Izkazalo se je, da bi bila ta metoda morda dobra, če bi poslali revijo vsaj recimo 20. aprila. Tako pa smo jo šele zadnje tri dni pred koncem aprila. Po parcelni pošti bi jo dobili vsi že v soboto 1. maja in mnogi se prej, pa smo se ukanih. Samo v velikih mestih so naslovljeni pakete pravočasno prejeli.

Na podlagi teh skušenj bomo v bodoče skušali napake popraviti in se trudili, da izide "Majski Glas" toliko začasno, da ga bodo dobili na prvomajске in druge priredive že pred 1. majem tudi v Californijo.

Toliko o razpošiljanju. Z ozirom na vsebino dobivamo o letošnjem "Majskem Glasu" zgolj pohvalna mnenja in od marsikje — ponovna naročila! Tudi Jos. Snoy, ki jih je prvi prejel prepozno, je poslal že drugo naročilo. Ako bi prve pakete dobil dva dni prej, bi jih ponovno naročil še toliko več.

Neprilike imamo torej in jih imajo agitatorji. Ogljubiti ne moremo drugega kot da si bomo skušali v prihodnje dobiti

Sodrugji v Clevelandu vabijo na shod

Cleveland, O. — V četrtek 20. maja sklicujejo clevelandski člani JSZ shod, ki se bo vršil v avditoriju Slovenskega narodnega doma. Glavni govornik bo Frank Zaitz. Donald J. Lotrich bo govoril o predmetu "Vloga in bodočnost mladine med nami in v našem pokretu." Chas. Pogorelec b. predočil sliko borbe za obstanek in širjenje našega tiska. Robert Dulea bo govoril o važnosti delavske politične akcije. To bo najvažnejši delavski shod v času konvencije SNPJ, zato se pričakuje nanj toliko ljudi, kot je prostora v avditoriju. Ob tej priliki bo tudi razvidno, v koliko je med našim ljudstvom delavska ideologija resnično utrjena. — Odbor.

RIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih kulturnih društev:

MAJ
CLEVELAND, O. — Shod pod arspicijo klubov JSZ v četrtek 20. maja v SND na St. Clair Ave.
CLEVELAND, O. — V ponedeljek 24. maja diskuzija o mladinskem gibanju med ameriški Slovenci v Seokolski dvorani SND, St. Clair Ave.
BLAINE, O. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 30. maja v dvorani društva SNPJ.

JUNIJ
CLEVELAND, O. — Skupni piknik soc. pevskega zbora "Zarja" in kluba št. 27 JSZ v nedeljo 20. junija na Pinstarjevi farmi.

JULIJ
MOON RUN, Pa. — Piknik kluba št. 175 v nedeljo 11. julija na Fortmans Grove.

AVGUST
MOON RUN, Pa. — Piknik v prid konference JSZ in P. M. v nedeljo 1. avgusta.

OKTOBER
CHICAGO, ILL. — Dramska prireditev kluba št. 1 JSZ v nedeljo 12. oktobra.

NOVEMBER
CHICAGO, ILL. — V nedeljo 21. novembra koncert soc. pevskega zbora "Sava" v dvorani SNPJ.

DECEMBER
CHICAGO, ILL. — Dne 31. decembra Silvestrova zabava kluba št. 1 JSZ v dvorani SNPJ.

1938.
CHICAGO, v nedeljo 13. februarja dramska predstava.

CHICAGO, v nedeljo 10. aprila koncert "Save".

CHICAGO, v nedeljo 1. maja prvomajsko slavlje.

(Tajnike klubov in kulturne odseke klubov ter tajnike konferenc prosimo, da nam sporoče vse svoje priredive za vsravitve v to kolono in da nam pošljejo popravke, ako so podatki o priredbah napačno zabeleženi.)

Gradivo v Proletarcu je žola za delavce.

Rockwell 9613 Seeley 8120

Betsy Ross restavracije

ERNEST M. SCOTT, lastnik
Fina, sveža jedila. Zmerne cene.
3706 Ogden Ave. Chicago, Ill.
1859 W. Madison St.

PRISTOJAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORN JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanovljajte nova društva. Deset članov(ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2609 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1384
Fristna in okusna domača jedila
Cene zmerno. Postrežba točna.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO
Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

"KRONANJE" SE ANGLIJI IZPLAČA

Vse potniške ladje, ki so plule prošle tedne med Zed. državami in Anglijo so bile napolnjene potnikov, namreč takih potnikov, ki so šli v London pasti zijala ob kronanju novega angleškega kralja. Vsa stvar je stala ogromno denarja, ampak londonski businessmani računajo, da so jim tuji gosti prinesli več, kakor pa so oni potrosili za dekoracije in druge stvari v zvezi z okinčanjem slavnosti kronanja. Za najbolj primuskane v tem slavlju so se izkazali naši Američani. Obnašali so se kot da ne vedo, ali so Zed. države še pod krono Velike Britanije, ali niso.

FRIGIDAIRE
Posebna ponudba
"SUPER-DUTY" FRIGIDAIRE
— WITH THE METER - MISER

SAMO \$159⁷⁵
Model DRS-537

* Izborna prilika, da si kupite to neprekosljivo ledenico modela 1937, z Meter-Miser aparatom, ki je nekaj izrednega! Tudi cena za nakup je izredno nizka... samo \$159.75. Oglejte si jo še danes

To cover interest and other costs, a somewhat higher price is charged for refrigerators sold on deferred payments

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS
DOWNTOWN — 72 W. ADAMS ST. — 132 S. DEARBORN ST.
Telephone RANdolph 1200, Local 66
4834 South Ashland Avenue
2930 East 92nd Street
3460 South State Street
2733 Milwaukee Avenue
11046 South Michigan Avenue
4833 Irving Park Boulevard
4231 West Madison Street
852 West 63rd Street
4562 Broadway
2745 N. Lincoln Avenue

FEDERAL COUPONS GIVEN

ANGELO CERKVENIK:

“DVOJNIK”

ZGODBA VOJNEGA UJETNIKA

Nadaljevanje.)

— Ali so tisti, ki so prisilili njetnike gladovati, manj podli?

Berenini je prebledel. Skoraj šepetajoče je vprašal:

— Ali misliš, Hela, da bi tudi jaz mogel kaj podobnega storiti?

— Ne morem verjeti, Emilio.

— In vendar, Hela, mi se močno razlikujemo od vas. Mi ljubimo življenje, ženske, vino, pesem, italijansko modro nebo, italijansko morje, naše čudežne kraje. Z eno besedo: mi ljubimo življenje, samo življenje. Za življenje da Italijan vse! Vi pa ljubite podobe božičnosti, težke misli, ideale... Tisti čeh je sam stopil pred generala, da bi rešil druge čeha in Italijane.

Berenini je umolknil, Hela ga je poljubila.

Za hlebec kruha bi me prodali! si je mislil.

— Kadar je človek lačen, stoji na etičnem nivoju gliste! je rekel ter se pogreznil v premišljevanje.

XII.

Bilo je hladno, skoraj mrzlo. Nad vso pokrajino je ležala prezirna temno-modra koprena, iz katere so se dvigali vrhovi, kakor pravljicne prikazni. Iz vasi se je slišalo prepevanje petelinov. Berenini in Hildegard sta sedela spredaj na koleslju, zadaj pa so bili naloženi kovčegi. Hildegard je pokala z bičem, kakor vaški vozniki.

— He, belec, ali si še zaspal? Potegni, mrcina lena!

— Saj se ne mudi tako, gospodična!

— Do zore morava zapustiti našo okolico. Bilo bi nerodno, če bi naju kdo videl. Zalezovalci bi vam laže prišli na sled.

— Ali boste tudi nazaj sami vozili.

— Nazaj bo vozil oskrbnik. Jaz se bom vrnila z vlakom. Včasih bom tudi jaz prišla v gore. Zelo ste se mi priljubili.

Berenini se je nasmehnil.

— Nemara mislite, da sem se zaljubila. O ne, gospod profesor!

— Nikakor ne, gospodična Hildegard! Pomislil sem samo, pri kolikih ljudeh sem priljubljen, pa moram kljub temu bežati pred ljudmi, s katerimi nisem niti besedice spregovoril.

— Če ne bi bilo sestore Hela, bi bilo nemara drugače.

— Motite se! Vprav zalezovanje polkovnika Müllerja naju je zblížalo. Müller me je nameraval prijeti že tedaj, ko sva si bila s sestero Helo popolnoma tuja.

— Vendar pa vas je nedvomno Müller še bolj zasovražil, ko je opazil Helino nagnjenje do vas.

— Utegnete imeti prav.

— Samo utegnem? Hildegard se je poredno nasmehnila. Če vas ne bi imela sestera Hela tako rada, bi vas nemara utegnila jaz imeti nekoliko rajša.

— Ali so ti vaši izlivi sadovi samostanske pobožnosti?

— Mislim, da ste ugenili. Čudni ste! Ali mislite, da sem iz lesa? Tako aktivno sodelovati pri tako važni zaroti, skrivati ubežnega viteza, nevarnega roparja ženskih src. Kdo bi ostal hladen? Hi-jo, hi-jo, belec!

Okrog ene popoldne sta se zglasila pri oskrbniku.

— Najbolje bo, gospodična, če potegnete gospoda do Martinovega klanca. Prtljago pustita kar tukaj! Znosil jo bom počasi na Babjo goro. Na vrhu Martinovega klanca me — ob slapu — počakajte. Ob kakšnih petih bom prišel za vama.

Hildegard in Berenini sta v naglici poobedovala ter se odpeljala dalje. Za ob poslednjih hišah dolge vase se je začel klanec močno dvigati. Konja sta korakoma vlekla voz proti vrhu. Pred vrhom sta srečala

vojaško patroljo, ki pa ju ni nadlegovala. Ob štirih popoldne sta dosegla vrh klanca ter sta zavila proti zahodu. Sedla sta blizu slapa v travo ter pojužinala.

— Prav za prav bi šla najrajša kar z vami, gospod profesor!

— Tudi meni bi bilo prijetneje, če bi ne bil sam.

— Hočete reči, da bi vam bilo prav vseeno, čeprav bi bil z vami kdorkoli, n. pr. naš oskrbnik.

— Vseeno ne, gospodična, rajši bi imel — oskrbnika!

— Kako grdi in nevhvaležni ste! se je namrdnila.

— Niti grd, niti nevhvaležen, draga Hildegard, — a ženska družba je mlademu človeku v mnogoterih pogledih močno nevarna.

— U. bradec sivi, moralist alojzevski! se je Hildegard posmehovala. O, pri nas bo zdaj neznanstvo pušča. Kdo bo zdržal?

— Semtertja boste prišli na Babjo goro, ali ne?

— Prišla, prišla.

— Vesel bom, kadar boste prišli...

... ter prinesla njena pisma, ali ne?

Z oskrbnikom Novakom, ki je prihajal na nizkem konjiču, je prišel tudi močan kraski ovčar. Zival je Bereniniju pokazala dve vrsti prekrasnih belih zob ter hudo zarenčala.

— To je moj Uru, varuh, kakršnega še niste videli. Drugoval vam bo ter vas hkratu varoval. No, Uru, pridri bliže!

Pes se je nezaupljivo približeval. Oskrbnik je prijel Bereninijo za roko ter zapovedal psu:

— Uru, polži roko, lepo jo polži!

Uru je Bereniniju polizal roko.

— Zdjaj ne bo več renčal na vas.

— Ali bo hotel ostati sam z menoj?

— Brez skrbi! Uru je učen pes! Hudo bi mi bilo, če bi se mu kaj primerilo. Pazite, da ne bo šel nikdar čez mejo. Na nemški strani bi ga utegnili ustriliti gozdar.

— Gospodična Hildegard, za vas bo najbolje, če se takoj vrnete v vas.

— Saj se bom vrnila! Le ne skrbite preveč zame! Najrajši bi šla z vama.

— Kaj bi rekel gospod graščak?

— Jaz sem svobodna.

— Pa konji?

— Konje bom privezala.

— Tod okrog se potepa vse polno vojaških ubežnikov, ki bi vam sigurno konja odpeljali.

— Zakaj neki? Ali mislite, da se bodo igrali konjenico?

— Tisto ne. Pozabiti ne smete, da konjsko meso ni baš slabo.

— Ze vidim, da je najmlajš vedno in povsod pastorek, kužila, ki mora vse ubogati.

Krepko je stisnila Bereniniju roko. Bereniniju je bilo težko. Vzljubil je Hildegard, ki je bila nežen otrok in odločna ženska hkratu.

— O vsaki nevarnosti vas bom obvestila, gospod profesor!

— Nikdar vas ne bom pozabil, Hildegard!

Obletnica družabnega kluba Slovenski Center

Chicago, Ill. — V soboto 15. maja bomo imeli sejo Družabnega kluba Slovenski Center. Vabljeni so vsi člani in njih prijatelji. Naš klub je bil ustanovljen pred letom dni, da neguje družabnost in v ta namen smatra za svoj najboljši prostor Slovenski delavski center. Vso članarino prispevamo v izboljšanje vrta, balnearskih gred in za vzdrževanje našega prostora v SDC. Dalje so vsi člani družabnega kluba SC upravičeni do čitalnične sobe, kjer imajo na razpolago slovenske in angleške knjige ter časopise.

Čez mesec ali dva bo naš prostor jako mikaven. Zasajeno je grmičevje in rože. Balnearski teren bo tudi predelan. Slovenski delavski center je torej res prostor, kjer se bomo po našem dnevnem delu lahko odpočili.

Seja v soboto 15. maja ne bo trajala dolgo. Predvsem se gre za obnovitev članarine, ki je dolar na leto. Dozdaj smo imeli blizu 200 članov. Mnogi so članarino že obnovili, ostali bodo to storili na tej seji. In nedvomno bomo letos dobili tudi mnogo novih članov.

Odbor družabnega kluba Slovenski Center se trudi, da bo ta ustanova res čimboljše služila svojemu namenu. Seja prihodnje sobote se prične ob 8. zvečer. Po končanem dnevnem redu bo udeležencem postreženo za okusno večerjo in s pivom. Koliko bo to stalo? Nič. Samo pridite in zabavajte se! Vse stroške bo plačal klub.

Rok Božičnik, tajnik Družabnega kluba Slovenski Center.

Shod JSZ v Clevelandu

Cleveland, O. — Na shodu, ki ga sklicujejo člani JSZ v Clevelandu v četrtek 20. maja v auditorij Slovenskega narodnega doma, bodo govorili Robert M. Dulea o predmetu, "Unijam je potrebna tudi delavska politična akcija"; Donald J. Lotrich, "Vloga in bodočnost mladine med nami in v našem pokretu"; Chas. Pogorelec, "Ali je publikacije JSZ še mogoče rešiti?" Frank Zaitz, "Napredek naših delavskih organizacij in ustanov je zajamčen le v delavski ideologiji."

Pevske točke bo predvajal soc. pevski zbor "Zarja". Shodu bo predsedoval Louis Zorko, Vstopnina je prosta. Vabljeni so na ta shod vsi naši delavci v Clevelandu in okolici ter vsi člani konvencije SNPJ, ki se prične v isti dvorani prihodnji ponedeljek.

Shod bomo oglašali v tukajšnjih naprednih listih, v oznanih po radiu in z letaki.

John Krebel.

AGITATORJI NA DELU

Vse naročnine, ki jih pošljejo zastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so štete na bazi polletnih naročin. Namreč agitator, ki pošlje eno celoletno, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima.

V. IZKAZ

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes names like Anton Jankovich, Anton Zornik, Chas. Pogorelec, etc.

“NJIM NI SILE”

Ko je nastala v Hollywoodu stavka tehničnih delavcev filmske industrije, so prišle radi nje tudi "zvezde" v zadržku. Pred studiji so stale skupine piketov in tik njih reporterji z fotoaparati. Čemu naj bi "zvezde" sploh stavkale? Ampak delati, kadar stavkajo drugi, je tudi grdo! Pa so se posvetovali — namreč moške in ženske "zvezde" — in končno sklenili, da bodo že kako naredili, da bo prav. Stavka v Hollywoodu je ljudem, ki jo tam označujejo za "drhal", nauk, da so med igralci velike razredne razlike. Eni so "zvezde" in drugi, od katerih največ odvisi, pa "drhal".

SAMO SOCIALISTIČNO ČASOPISJE SLUŽI LJUDSTVU

Pod naslovom "Za svobodo in čast našega časa" je "Delavska Politika" priobčila več člankov, v katerih opisuje razlike med socialističnimi in meščanskimi listi. Tretji članek te serije v imenovanem listu se glasi:

"Naše socialistično časopisje je edino svetlo poglavje v slovenskem časnikarstvu od začetka, pa do danes. To priznavajo tudi drugi. Tako piše Izidor Cankar v uvodu k 11. zvezku zbranih spisov Ivana Cankarja o predvojnem slovenskem socialističnem časopisju: "V svojih listih je kazala socialistična stranka neko superiornost nad "meščanskim časnikarstvom".

Naše socialistično časopisje je bilo edino dosledno od vseh začetkov pa do danes, od "Delavskega lista", ki je začel izhajati 1890. l. v Trstu, preko "Delavca", "Rdečega praporja", "Zarje", "Napreja" do današnje "Del. Politike". Naše časopisje ni bilo nikdar odvisno od denarnežev, se ni nikdar dobričalo nobenemu režimu, ni nikdar lovilo naročnikov s kriminalno kroniko in zavarovalnino, vedno je bilo glasilo socialistov, bodisi stranke, bodisi strokovnih organizacij, bodisi somišljenikov, če kak režim ni dopuščal politične organizacije, dosledno je vzgajalo ljudstvo s stališča socialističnega spoznanja in človeške etike, dosledno zastopalo samo interese delovnih množic in se prav tako dosledno opredeljevalo napram vsemu političnemu dogajanju s stališča demokracije in socializma.

In ker se danes rado govori o slovenstvu (saj hočejo s tem geslom napraviti kariero celo ljudje, ki so bili še nedavno integralni Zivkovičevci in jugofašisti), ugotovimo mimogrede tudi to, da je socialistično časopisje tudi edino pravo slovensko časopisje, glasnik našega defovnega ljudstva. Kajti meščansko časopisje je bilo in je slovensko samo v toliko, kolikor rabi slovenski jezik. Ni pa nikdar vzgajalo slovenskega ljudstva, temveč je po večini prav zavestno skrbelo, da napravi iz njega ponižen, klečepazen, politično-nesposoben narod.

Pred vojno so mu povzdigovali v nebesa Franca Jožefa I. in presvito habsburško dinastijo. Danes se lažljivo opravičujejo, da so to morali. Toda povejte samo en primer, da bi

se naše socialistično časopisje poklonilo Habsburžanom! Tudi mi bi "moral!" — pa nismo hoteli! Sicer smo se tudi v povojni dobi mogli nešteto pripraviti o tej "moral!" Koptarjeve in Knafljeve ulice. Odprite "Slovenca", "Jutro" in "Narod" iz dobe, ko je zavladal Zivkovič — gospodje so ga seveda spet "moral!" slikali kot samega odrešenika, ki je prišel med nas. Primerjajte v duhu vse to meščansko časopisje z našim skozi vso dobo, posebno pa od leta 1929. do zadnjih dni, pa boste videli, da smo edini mi držali kvišku zastavo ljudske svobode, demokracije, pravičnosti in poštenosti.

Iz urada tajnika kluba št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — Tu bom na kratko poročal o prvomajski priveditvi kluba št. 1, ki ni posebno razveseljeno, a zdaj ne bi mogli več pomagati. Ko bomo spet imeli slavno slavo, nam bo ta skušnja nauk, da uspeha ne bo brez razprodajanja vstopnic v naprej. Zdjaj tega nismo storili, v namenu, da olajšamo klubovim članom delo pri agitaciji. Odbor je upal, da bodo člani agitirali za dober poset prvomajske proslave tudi če ne bodo imeli vstopnic, kar se ni zgodilo. Izgledalo je, da se je komaj četrtnina članov spomnila, da je sobota prvega majnika mednarodni delavski praznik.

Vzlic temu, da je bila udeležba bolj majhna, je bil uspeh priveditve dober bodisi v finančnem ali gmotnem oziru. Program je bil dobro predvajan, kar so priznali že drugi. Upoštevali udeležbo, je bil tudi finančni izid zadovoljiv.

Na tem mestu izrekam zahvalo vsem, ki so pomagali in s svojim sodelovanjem pripomogli k dobremu uspehu. Prav tako hvala tudi udeležencem. Upam, da se bomo na prihodnji priveditvi sestali v veliko večjem številu.

Justin Zajc, tajnik kluba št. 1 JSZ.

Filmi iz Španije

Chicago. — Klub soc. stranke 7. kongresnega okraja je po krbel, da bodo na njegovi pomladanski privedbi v soboto 15. maja ob 8. zvečer predvane med drugimi filmske slike s civilne vojne v Španiji. Privedite se vrši na 1241 No. California Ave.

OUR FALCON CORNER Activities from Week to Week

The winners of our Jimmie Higgins Contest were awarded their prizes at the May Day program of the Yugoslav Socialist Branch No. 1. The winners are Mitzi Owen and Leroy Laflamme. Mitzi had 385 points, while Leroy had 258. Helen Drescher with 276 points, and Conrad Ladstatter with 233, were in second place. I am sure that the winners will enjoy their prizes very much.

Our Falcons, Irene Svetlik, another one of our Charter members. At the present time, she is our Flight Leader. With her fine singing voice, she has helped the Falcons present various programs. I am sure that with her fine voice she will get somewhere in the future.

Although our Exhibit and Social is over with, we can not forget those who so willingly gave their support in making our affair a success. We cannot forget Mr. Justin Saitz who helped us at the bar; Mrs. Christina Turpin who helped with the kitchen and the putting up of the exhibits; Mrs. Jennie Ladstatter who donated the set of dishes that was auctioned; and Mr. Turpin who auctioned off the dishes, and helped with the raffle.

Here is the recitation that was given by the Chicago Falcons on the May Day program. It is entitled, To Labor, and was written by Charlotte Gilmore.

Shall you complain, who feed the world, who clothe the world, who house the world? Shall you complain who are the world of what the world may do?

Or dark or light or wrong or right The world must follow you.

Pomlad v mormonskem mestu

Salt Lake City, Utah. — Konec aprila sem bil po opravkih iz Wyominga v Salt Lake Cityju. Marsikje po severozapadu, pa menda tudi v takih krajih, kot je Chicago, je zadnje dni aprila še zmerom vse emravo in zelenje komaj da odganja. V tem mestu zvečičavne mormonske cerkve pa je bilo vse v zelenju in cvetju. Ulične demonstracije tega dne v Salt Lake Cityju ni bilo, pač pa so zavedni delavci in delavke imeli priveditve v dvorani, čez dan pa so prodajali rdeče nageljne v korist španskim delavcem. To me je zelo vzradostilo, posebno še, ker so bili med cvetovi pomembna gesla za boj proti fašizmu. — Ko sem se vrnil v Diamondville, Wyo., me je že čakal naročeni "Majski Glas". Razpečali smo jih takoj. — Anton Tratnik.

Ameriški medicinski oddelki v Španiji

Ameriški odbor za pomoč španski demokraciji je poslal v pomoč armadi republikanske vlade štiri medicinske oddelke z vso potrebno opremo. Dalje ta odbor skrbi, da jih vzdržuje gmotno in s potrebščinami.

DEKLE IN POMLAD

Je popje vzrastle, po vejah vzcvetelo, sladko zašumelo, je preko livad, čuj, ko se oglašna, za gnezdece znaša, nikogar ne vpraša, saj zdaj je pomlad.

Se v temni fabriki, se v želji veliki, dekle mlado, Viki, skoz okno ozre. V očeh hrepenenje in slutno hotenje, jo sili v življenje, da v sreči zamre.

V nedeljo je, v maju, misleč da je v raju, objemala v gaju vse srečna se z njim. Jeziki hudobni, zdaj pravijo, zlobni, da je sinček njen drobni "nezakonski" sin —.

Nacionalizem je otroška bolezen: osepnice na človeštvu!

Listen to the Yugoslav Radio Hour of PALLANDEGH'S TRAVEL BUREAU AND FOREIGN EXCHANGE

Station WWAE, Every Sunday 1 to 2 536 S. Clark St., Chicago. — Har. 3006

BARETINCIC & SON Tel. 1475 POGREBNI ZAVOD 424 Broad Street JOHNSTOWN, PA.

Milwaukee Leader Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece. Naslov: 540 W. Jackson Ave. MILWAUKEE, WIS.

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO. FRANK GRILL, predsednik 1727-1731 W. 21st STREET CHICAGO, ILL.

PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU Naši vozniki pobirajo perilo na vsem mestu, Ciceru in Berwynu in dovajajo čistega na dom

TOČNA POSTREŽBA DELO JAMČENO Telefon: CANAL 7172-7173

Greetings to the SNPJ Convention Delegates!

The eleventh regular convention of the Slovene National Benefit Society will be called to order Monday morning, May 17, 1937 at the Slovene National Home on St. Clair Ave. in Cleveland. Over 200 delegates and Supreme Board members from every section of the country are due to gather for the deliberations.

We greet the delegates and wish them success in their efforts to improve the services, prestige, influence and work of the Society.

The Slovene National Benefit Society is the largest Slovene fraternal society in the country. It got to be the largest because the founders, mostly Socialists and radicals gave to it a deep coat of red idealism. It got to be the largest because the leadership, which followed the founders, likewise, gave to the SNPJ an unexcelled labor ideology. It grew to be the largest because its members, all working people, sensed the spirit and struggled and sacrificed, as only idealistic workers who seek a goal, can.

They wanted an SNPJ that would help them in their daily life whether at home, in shop, mine, mill or factory.

They wanted an SNPJ that would be abreast of the times and that would help them wage their battles for their advancement and for the progress of their race and kind.

They wanted an SNPJ that would be different from the rest.

Otherwise they didn't need another Society. Others were already in existence before the SNPJ was founded.

In the late years, now, this idealism, which made the SNPJ different, the spirit of our founders seems to have waned somewhat.

Yes, it may have been that the new generation isn't like the old.

But that doesn't matter. The tried and time worn honorable traditions, principles and idealism must be restored. They are equally as necessary now, if not more so, than thirty years ago. The 1937 convention will be charged with the duty of giving to the SNPJ a rebirth of spirit, idealism and honor on the labor front.

Forward with idealism for the SNPJ workers is our call. Make their lives better and easier.

Historic Basque Town Wiped Out; Rebel Fliers Machine-Gun Civilians

The following is part of a telegram sent by the president of the Basque Government, Jose Antonio Aguirre, to the people of the world: "For three hours and a half German airplanes bombed with unheard of fury defenseless civil population of historical city of Guernica reducing the latter to ashes, pursuing with machine-gun fire women and children who perished in great number the others fleeing goaded on by terror.

"I ask the civilized world if it can be permitted to exterminate a people who has always cherished as its most valued right the defence of its liberties and of its ancient democracy which Guernica with its thousand year old tree has symbolized through the ages. I wish to believe that nations will come to the aid of more than three hundred thousand women and children who have taken refuge in Bilbao. We ask nothing for the men as our firm purpose of defending the liberty of our people will enable us to face the greatest sacrifices with serene spirit and clear conscience."

HOW TO FIGHT DISCRIMINATION

"An employe found by the board to have been discharged for union activity and directed to be reinstated may, after such reinstatement, be again discharged by the employer for any reason—except union activity." So advises the counsel of the National Association of Hosiery Manufacturers to its clients. Other associations are receiving similar hints.

We expect to see a vast amount of discrimination for union membership in the near future, and to see it so disguised that the application for legal remedy is rather hopeless. We expect to see people that are in the business of "taking in" workers into unions, on a business basis, and with little regard to what happens either to them or the job afterwards, overcoming their hesitation to join by insistence that the Wagner Act forbids the employer from canning them—and then they are canned on some other excuse. We saw that in

MOST WORKERS DIE BROKE, SAYS SECURITY BOARD

When the average American worker reaches the end of his life span he is completely broke, according to the social security board.

"Statistics available to the board indicate that approximately 72.2 per cent of male wage earners who die leave a widow, and, to date, in approximately 60 per cent of the cases wherein an application for old age benefits has been filed, there are no other assets aside from the amount to be certified for payment," the board wrote in a letter to Acting Controller General R. N. Elliott.

"In the majority of the remaining 40 per cent," the letter added, "the assets are too small to justify the expense of administration."

The letter was written to confirm an interpretation of a section of the social security act which provides that a lump sum benefits, if \$500 or less, may be paid to heirs without complying with state laws regarding administration.

the early days of the NRA. The law against firing men for union activities can be gotten around by the employer.

The one protection against discrimination is union strength. So build that. Not only build it, but make sure that it has no brakes tied on it in the form of contracts to stop it from protecting you, and that the power is always on, not side-tracked on some political tom-foolery.

FRATERNALISM

Capitalism flagrantly violates freedom and justice. It results in personal favoritism, rank discrimination and hateful spite.

Socialism comes to bring an end to strife and hatefulness. It comes to permit the brotherly feelings of men to be practiced in industrial life. Of course we do not contend that the rank prejudices, jealousies and hatreds and the other evils of capitalism can be rooted out in a minute, but we do contend that they will gradually disappear, once the present terribly contentious and malevolent system is merged into a fraternal one. Socialism is brotherly love put into practice. It cannot be practiced, except in a fragmentary way, under capitalism.

The Milwaukee Leader.

A GENTLEMAN

He does not boast or give offense;
He has a wealth of common sense.
He keeps his eyes on all his friends;
He yields but never condescends.
He always has a gracious air.
He plays the game and plays it fair.
He speaks with pleasant voice and low;
He shuns all ostentatious show.
He lives without a thought of gain;
He will not gossip or complain.
He knows precisely what to say;
He scatters sunshine on the way.
He tries to do the best he can;
He is an ideal gentleman.

CHICAGO'S MAY DAY PARADE

For the first time in four years the Chicago May Day Paraders were greeted with beautiful spring sunshine instead of rain.

At least 15,000 marched in the colorful parade from Union Park, three miles thru loop streets and down Michigan Boulevard to Grant Park, where an even larger crowd gathered to hear the addresses by Arthur McDowell of the Socialist Party, Elmer Johnson of the Communist Party, Abe Feiglass of the Fur Workers Union No. 45, and Sandra Slotkin speaking for the National Tea Company strikers where the C. I. O. Warehouse workers and the A. F. of L. office workers are on strike together.

Support of the fight against fascism in Spain, the demand for the final freedom of Tom Mooney and abolition of the capitalist system were the issues dominating the parade and floats.

Singing and dancing wound up the program at the Debs Hall.

Screen Actor's Guild Considers Joining Strike of Technicians

Eleven unions comprised of movie make-up men, scenic artists, engineers, cooks and others, are picketing 10 of the major Hollywood studios in a strike for a closed shop. The actors themselves are deliberating strike action through their screen actor's guild, but no decision will be reached until next week and meantime the players are passing the technicians' picket lines in their limousines. Latest reports have it that working conditions for actors have been amicably adjusted.

FASCISM: THE NEW DARK AGE

Month after month in these days we are seeing all over Europe the lights that shine in the faces of free men and women go out one by one. In many places they are not likely to be rekindled in our generation. When we realize that here too there are those who desire this new dark age to come, not only over there, but here also, the Spanish tragedy becomes a human tragedy, the battle they are fighting, not theirs alone, but ours also.—John Langdon-Davies, British Journalist and Author.

ANGELO HERNDON

It is comforting to know that Angelo Herndon, has been set free by the Supreme Court through a five to four decision.

Under the laws of the state of Georgia he would have been sentenced to from eighteen to twenty years on the chain gang.

A year ago the action of this same Supreme Court under the same circumstances would have been entirely different.—L. B. J.

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

On May 20, which will be during the SNPJ Convention week our comrades from Branches 27 and 49 in Cleveland are sponsoring a program in which the Singing Society "Zarja" will be featured. Louis Zorko will act as chairman of the program. The speakers list: Donald J. Lotrich, Frank Zaitz, Robert Dulea, Chas. Pogorelec, and probably others will be added.

It won't be long now before most of our Branches will swing into their summer program of outdoor picnics. We look ahead to going to a picnic not only from the standpoint of the good time we expect to have but also from the standpoint of what use we will make of the money we expect to make.

Last summer quite a few Branches sponsored picnics for the benefit of the sustaining fund of Proletarec. This year we are again appealing to all Branches to sponsor at least one affair for the benefit of our official organ Proletarec.

A Conference of JSE Branches and affiliates of the Educational Bureau, JSE, from Bridgeport, Blaine and the surrounding territory will be held Sunday, May 30, at the SNPJ Hall in Blaine, Ohio, beginning at 10 a. m. Joseph Snoy will report on the special Convention of the Socialist Party held last month in Chicago. Delegates to the SNPJ Convention will report on the Convention. Our problems and our work will be discussed. All fraternal and cultural organizations in that territory are urged to send delegates to this important gathering. Many new problems have presented themselves during the last six months concerning the working class on which we have got to make our stand clear.

Branch 175, JSE, in Moon Run, Pa., is already making plans for their first summer affair which will be a picnic Sunday, July 11, at Portman's Grove.

The second Friday of each month is the meeting date of the Social Study Club, a section of Branch No. 1 JSE, in Chicago. This month it comes on the 14th. Keep this date in mind and don't let anything keep you away from the next session. The committee reports that Roy Burt will speak at this coming meeting. A number of other speakers are lined up for future meetings. Come and bring your friends along.

An extensive program of beautification is under way here at the Slovene Labor Center. First, Michael Reading did a nice job of landscaping our grounds, than a truckload of plants, trees and shrubbery was delivered all of which are already set and now truckload after truckload of dirt is being used to level out

some of the low spots of the ground. Trees have been set along the highway on the west and north sides. A line of trees and shrubbery has been set along one side of the ballina courts. The front entrance to the building has been beautified by setting a number of plants some of which are already in bloom. Right now the gardeners are working on a large flower bed in the center of the grounds.

After all this work is completed and the plants are all in full bloom our building and our grounds will be one of the nicest in the neighborhood.

Last Sunday, Waukegan was the scene of a concert in which five Slovene singing societies participated. "Naprej" Milwaukee, Wis.; "France Proseren" and "Sava" Chicago, Ill.; the singing and dramatic society "Soca" of La Salle, Ill., and the S. N. D. Choral Group of Waukegan. Sava had a whole bus load along and their singing was much stronger than it was at their spring concert. The fine hand that Sava got from the audience showed that their numbers were good. The Slovene National Home was jammed, the crowd staying late for the dancing which followed the program.

Sava's gang was a jolly gang. Their newcomers, the two Eds found their way around alright. Marya gets our vote as being the jolliest girl in the party. A number of Falcons were along and having a lot of fun every minute of the time. This is the type of activity that Sava's members appreciate and that will keep them interested, together and increasing.

The Detroit comrades report that their concert sponsored by the singing society "Svoboda", was well attended and a fine success.

Next week, starting Monday morning, May 17, the eleventh regular Convention of the Slovene National Benefit Society will be called to order in Cleveland, Ohio. This Convention is meeting at a time when reactionary forces are growing but we feel confident that the militancy of labor is also growing at least to the point of being able to keep the reactionary forces within the organization under control.

Quite a number of our Comrades are delegates to the Convention.

One evening during the SNPJ convention week has been set aside for a JSE gathering, this to be a symposium, May 24th. The Cleveland comrades are making the necessary arrangements.

"We now know that if a man's education is finished, the man is finished. Even the justices of our supreme court are learning things today."

THOMAS COMMENTS ON THE SPANISH REVOLUTION

As for Spain, the news I have got from very different sources in London and later in Paris, agrees that factional controversy among the Loyalists is lessening and that the chances are bright that the slogan: "Win the war first and then the revolution," does not mean that the revolution will be lost.

On the contrary, according to my informants, in very important particulars the revolution is now being won. Whatever may have been the mistakes in policy in the past, and however important a study of them may be for the future, the maximum of unity in Spain is now an absolute essential for us all. The defeat of Franco will then be assured and with it will come an enormous increase of hope for the workers of every land.

We arrived in France in the midst of an important meeting of the National Council of the Socialist Party, and I am writing before I have had time to see anyone of our comrades of importance. Indeed, I may have to wait to see them until our return from Russia.

Of course we are immensely inter-

ested in such American news as we get. Naturally enough the English press played up that horrible Mississippi lynching. John Lewis is a ogre to the British middle class and its press—as much more than he at home.

The British talk rather smugly about our constitutional difficulties created by the decision of their Privy Council for Canada, to say nothing of the critical situation in India. The fact that our Supreme Court condescended to ratify the Wagner Labor Act made some of its other decisions worse than ridiculous and proved once more that Hughes and Roberts, at least, can follow the election returns.

It also emphasizes the fact that to increase the number of judges is far less important than a fundamental amendment of the Constitution, on which I hope our Party is insisting. I am sure that the Party insisting that Roosevelt shall not get out of his budget difficulties at the expense of the unemployed.

(Signed)
NORMAN THOMAS.

REDUCE THEM TO ABSURDITY

Please hold the pail while we shed copious tears over the misfortunes of Mussolini's "Roman legions" in Spain. They run so fast that the best Spanish sprinters can't keep up with them.

This is just what is needed to make eel doochay ridiculous. What he and Hitler deserve more than anything else is to have the whole world laugh at them. The shades of Julius Caesar and his legions will be laughing. Or do shades die again? We're getting a little beyond our depth.

However, it is our opinion that the Italians in Italy are not all cowards. Fascism is cowardly by nature—no body but cowards would butcher women and children—but it is probable that most of the Italians are victims of Fascism rather than Fascists themselves. Reluctance to fight against the democracy of Spain may account for much that has happened. If they mutiny against Franco and

Mussolini, our respect for them will be high indeed.

But in any event it makes eel doochay ridiculous—which is much to be desired. How he and Hitler ever got themselves taken seriously by their own countrymen is a mystery.

We hope you don't read the capitalist press, but if you do, you no doubt have noticed that it prints more news from Spain when the rebels are winning than when the loyalists are winning. This shows where the sympathies of the capitalist papers lie. They should also be reduced to an absurdity, by not reading them, for they are always against the people.

As in the presidential election, so in the Spanish affair, their readers do not agree with them. All polls show a majority of Americans favoring the loyalists, even though the president and the congress have discriminated in favor of the Fascists.—The Milwaukee Leader.

HARLAN COUNTY NEXT

We have been wondering what the cold-blooded anti-union coal companies of Harlan county, Kentucky, will do when they find themselves confronted with the Wagner Labor Relations Law, which guarantees to workers the right to organize and bargain collectively, free from coercion, interference or intimidation on the part of employers. Judging from their common practice up to this time, it may reasonably be expected that some of them will choose to ignore the law and continue the use of high-powered rifles, pistols, black jacks, dynamite, armed thugs and other such implements of murder and warfare to keep their employes under subjection. If they do this, they will undoubtedly suffer a rude awakening, for the Wagner law is a federal law and not a state or local law. Conspiracy to violate a federal law is a serious offense, punishable by imprisonment. Those who engage in a conspiracy to violate the Wagner law can be yanked into a federal court, where Harlan county influence would amount to nothing. They could not run a federal court as they run local courts.

Under the provisions of the Wagner law, the miners' union has the legal right to send organizers into Harlan county and invite the miners to join the union, and no one—not even the hardest boiled coal company nor the most brutal and blood-thirsty armed thug or deputy sheriff has any right to interfere with them. And it is a crime under that law for any employer to discharge any employee for joining a union. Thus, a new day has dawned upon Harlan county and its coal miners who have been so long suppressed and cowed. It will certainly seem strange for such companies, armed thugs and company hired deputy sheriffs to see union representatives going freely about in Harlan county under protection of federal law. They will have to get used to it, however. Company gunmen may as well begin showing away their guns and black-jacks and disposing of their dynamite. Times have changed.

It will also seem strange to Harlan county miners when they learn that they have the right under the new federal law to join the union, attend meetings unmolested, walk upon the public highway without interference and not have to ask per-

mission of anyone. But they will soon get used to it. These poor subdued people have for years longed for relief from their economic bondage, and liberty has come to them at last, thanks to the action of congress in passing the Wagner Labor Relations Act.

We said a long time ago that some day Harlan county would be organized. That day is not far distant. There was a time when other fields were just as dangerous to union representatives as Harlan county, but such conditions no longer exist. Peace and common sense have displaced brutality and slavery in those fields. Harlan county is next on the program.—U. M. W. J.

WE SHALL BE POOR SO LONG AS WE OBEY

"What I want to ask is what is the fundamental evil of our society? There are two possible answers to that question, and I am sure that the majority of well meaning people would make the wrong one. They answer "poverty" when they ought to answer "slavery." Face to face every day with the shameful contrasts of riches and destitution, high dividends and low wages, and painfully conscious of the futility of trying to adjust the balance by means of charity, private or public, they would answer unhesitatingly that they stand for the abolition of poverty. Well and good! On that issue every radical is with them. But their answer to my question is none the less wrong. Poverty is the symptom, slavery the disease. The extremes of riches and destitution follow inevitably upon the extremes of license and bondage. The many are not enslaved because they are poor, they are poor because they are enslaved. We all too often fix our eyes upon the material misery of the poor without realizing that it rests upon the spiritual degradation of the slave."—Kropotkin.

NOTE

More English reports and Articles on Page 5.

SPRING FOOTBALL!

